

Kyrkovalet

6-19 SEP 2021

Informationstidning om kyrkovalet från Visby stift till alla hushåll på Gotland

www.svenskakyrkan.se/visbystift

**Det svåra samtalet
- Kyrkan kan vara
ett stöd när det är
tungt. Läs vad några
församlingar
arbetar med.**

SID 8

**Så blir du en del
av något stort.
Det är enkelt att
bli medlem.**

SID 20

Kyrkovalet - ett val som angår många gotlänningar

Till församlingen ska kyrkofullmäktige väljas. Likaså nomineringsgrupper till stiftsfullmäktige och kyrkomötet. I den här tidningen får du veta allt om valet, vilka du kan rösta på och varför det är viktigt att du gör din röst hörd.

Vad innebär kyrkovalet?

Vem får rösta?
Vad kan du rösta
på? Vad är en
nomineringsgrupp?
Hur går valet till?
Vad skiljer de
olika alternativen

åt? Var och hur
kan jag rösta?
Varför ska jag
rösta? Och vad
gör kyrkan egent-
ligen?

**Här får du svar
på alla frågor
om kyrkovalet
och lite till.**

SID 3

**Här är nominerings-
grupperna som du kan
rösta på. Vad vill de med
Svenska kyrkan, Visby
stift och församlingen.**

SID 18

20 anledningar att vara
medlem i Svenska kyrkan

Sid 6

Kyrkovalet
6-19 SEP 2021

GÅRDSKORSET

UTGIVARE
Stiftsstyrelsen i
Visby stift

ANSVARIG UTGIVARE
Biskop Thomas
Petersson

REDAKTÖR
Lars Bäckman
lars.backman
@hotmail.com

LAY OUT
Lars Bäckman

TEXT
om inte annat anges
Lars Bäckman

UTGIVNINGSG-
ADRESS
Helge Andshuset
Box 1334
621 24 VISBY

TELEFON 0498-
40 49 00

E-post visby.stift@
svenskakyrkan.se

HEMSIDA
www.svenskakyr-
kan.se/visbystift

Vi förbehåller oss
rätten att korta ner
och lätt redigera
insända bidrag.
KONTAKTA VISBY
STIFTSKANSLI

Kontakta Visby stift
Visby stift/Helge
Andshuset
Box 1334
621 24 Visby

tel: 0498 - 40 49 00
fax: 0498 - 21 01 03
epost: visby.stift@
svenskakyrkan.se

Besöksadress:
Norra Kyrkogatan 3

Helge Andshuset är
öppet mån-fre
kl 09.00-12.00,
13.00-16.00

Följ Svenska kyrkan
på Gotland på Face-
book:
visbystiftsvenskakyr-
kanpågotland,
och Instagram vis-
by_stift

Hemsida är
www.-svenskakyr-
kan.se/visbystift

EN KYRKA FÖR ALLA

LEDARE

Svenska kyrkan är en folkkyrka. Det är en kyrka som har sina rötter i församlingarna och socknarna. Det är en kyrka som bärs av en tradition genom generationer och samtidigt har en blick mot framtiden. En folkkyrka står med båda fötterna på jorden och har fokus på samhället idag. En folkkyrka är en kyrka mitt bland folket och som bärs av folket.

Den Svenska kyrkan är inte bara en organisation utan också en organism. Den består av människor som vill vara delaktiga och vill ha en mötesplats mellan människor och Gud och människan. Uppdraget att vara församling är stort. Vi gör skillnad i både det lilla som i det stora. Våra medeltida kyrkor påminner om Guds närvaro, vårt kulturarv eller gemenskap. För de flesta är den omistlig och en självklarhet. Kyrkan behöver människor. Utan människor blir kyrkan en tom stenbyggnad eller

ett museum. Den största farhågan är att vi skulle få stänga ner kyrkor eftersom ingen bryr sig. Du behövs för en levande kyrka. Du behövs för att församlingarna ska leva. Ditt engagemang är nödvändigt!

”Genom att rösta i valet är du med och påverkar Svenska Kyrkans framtid”.

Kyrkorummet vill vara en avskild plats där vi får möta Gud. En del kommer till gudstjänst, en del tänder ett ljus när man passerar kyrkan, en del sitter bara i tystnaden. Kyrkans väggar har förmågan att stänga ljudet ute. En stunds tystnad, också för själen. Ett möte kan ske, som sällan sker annars, inom dig själv.

Nu är det dags för Kyrkovalet. I församlingar,

stift och på nationell nivå väljs förtroendevalda som är beredda på att ta ansvar och vill utveckla Svenska kyrkan. Men grunden är alla vi som samlas till gudstjänster, dop och bröllop. Alla vi som samlas för att ta avsked av nära och kära som har gått bort. Grun-

den för Svenska kyrkan är inte ett medlemskap utan en tillhörighet. Viljan att du och jag tar ansvar för våra församlingar. Ta ansvar genom att människor kommer till bön och vill stå i den kristna traditionen. I Svenska kyrkan är vi tillsammans.

I denna tidning om Kyrkovalet kommer du kunna läsa om mycket av det som vi gör i Visby stift.

Foto: Visby stift

Du kommer också kunna läsa om vilka nomineringsgrupper som ställer upp och hur valet går till. Svenska kyrkan vill vara en demokratisk rörelse där alla medlemmar kan

ta ansvar. Genom att rösta i valet är du med och påverkar Svenska Kyrkans framtid.

Thomas Petersson
Biskop i Visby stift

Varsågod - en hel tidning om kyrkovalet och Svenska kyrkan på Gotland!

Redan från den 6 september kan du förtidsrösta i lokal, oavsett var du befinner dig i Sverige, eller via post!

Kyrkoval
6-19 SEP 2021

Det här är Visby stift

Stiftet består idag av 10 pastorat och 39 församlingar på Gotland. amt många fler verksamhetsplatser där gudstjänster firas.

På biskopens ansvar ligger även Svenska kyrkan i utlandet (SKUT) med ett 40-tal utlandsförsamlingar.

Visby stift är till ytan det minsta stiftet i Sverige.

Visby stift är en öppen och välkomnande folkkyrka och en del av den världsvida kyrkan.

Stiftets uppdrag riktar sig inte bara till de formellt kyrkotillhöriga, utan innebär ett erbjudande om medmänskligt stöd, bearbetning av tros- och livsfrågor samt en social gemenskap som vänder sig till alla som vistas inom stiftets område.

Genom att främja och bedriva tillsyn, arbetar stiftet med:

- Levande församlingar, engagerade medarbetare, fördjupande och glädjefyllda gudstjänster.
- Ett brett diakonalt arbete med fokus på de mest utsatta.

- En undervisning för olika åldrar som väcker nyfikenhet samt fördjupar kunskaper, andliga och existentiella insikter.
- En missionsuppdrag som bygger på dialog och en strävan att vara goda förbilder.

OM SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan hade drygt 5,7 miljoner medlemmar 2020. På Gotland var det 37 428 medlemmar, vilket är drygt 62% av antalet invånare.

Svenska kyrkan var 2020 indelad i 13 stift som i sin tur var indelade i 1 316 församlingar (1 januari 2021) i Sverige och 31 församlingar utomlands.

Svenska kyrkan hade 3 400 invigda kyrkor, varav 2 955 var skyddade enligt kulturmiljölagen.

Antal besökare 2019 var 3,9 milj på gudstjänster.

Dop, konfirmation, vigsel och begravingar besöktes av 4,8 miljoner.

Andra typer av gudstjänster besöktes av cirka 5 miljoner besökare.

Källa: Svenska kyrkan.se

Kyrkovalet - så här går det till!

För det första - vad handlar valet om?

Svenska kyrkan är Sveriges största trossamfund med 5,7 miljoner medlemmar. Den kristna grunden innebär ett engagemang för alla människors värde och värdighet

och för ett aktivt miljö- och klimatarbete. Som medlem bidrar du till gemenskap, glädje, fördjupning och sammanhang för dig själv och andra, till exempel genom dop,

bröllop, andra gudstjänster, öppen förskola, barn- och ungdomsverksamhet, körer och konserter. Du bidrar också till att bevara vårt gemensamma kulturarv, i form av bygg-

nader och traditioner och du är med och stödjer kyrkans sociala arbete för människor i utsatthet, ensamhet och sorg.

Läs: 20 anledningar att vara medlem, se sid 6.

Du ska göra tre val, på tre nivåer

Kyrkomötet

gul valsedel

Kyrkomötet: Svenska kyrkans högsta beslutande organ och beslutar i frågor som handlar om kyrkoordningen, (Svenska kyrkans regelverk) och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan.

Stiftsfullmäktige

rosa valsedel

Stiftsfullmäktige: Styr det lokala stiftets arbete vars grundläggande uppgift är främja och ha tillsyn över församlingens liv i stiftet.

Kyrkofullmäktige

vit valsedel

Kyrkofullmäktige: styr församlingens arbete, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. På Gotland finns det 39 församlingar.

Vad kan du påverka med din röst - i församlingen, i stiftet och i Sverige?

I kyrkovalet röstar du om:

- Vad kyrkan ska göra – den strategiska inriktningen.
- Vad det får kosta – budgeten och fördelningen av resurser.
- Hur arbetet bedrivs – att följa upp och utvärdera den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, undervisa i och berätta om kristen tro, och att möta och hjälpa utsatta människor.

Medlemmarna i Svenska kyrkan röstar fram representanter till tre olika nivåer: kyrkofullmäktige, stiftsfullmäktige och kyrkomötet.

Kyrkofullmäktige styr församlingarnas arbete, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och att utöva diakoni och mission. Gudstjänster är till exempel högmässor, då

man firar nattvard men också vigsel- dop- och begravningsgudstjänster. Undervisning vänder sig till både barn och vuxna som är nyfikna på kristen tro eller vill fördjupa sin tro. Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskor, djur och natur. Att möta människor som är utsatta, i kris eller sorg, i behov av stöd eller att bryta ensamhet.

Stiftsfullmäktige styr arbetet i respektive stift. Stiftens grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingens liv i stiftet. Det kan handla om att stötta församlingars arbete, ge råd och stöd i teologiska frågor, bidrag till att renovera och förvalta kyrkor, textilier och konst.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Där fattas beslut om frågor som handlar om kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk) och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan, till exempel kyrkohandboken och psalmboken. Kyrkohandboken beskriver hur gudstjänster ska firas och i psalmboken finns de sånger som används i gudstjänster och församlingens liv.

tande organ. Där fattas beslut om frågor som handlar om kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk) och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan, till exempel kyrkohandboken och psalmboken. Kyrkohandboken beskriver hur gudstjänster ska firas och i psalmboken finns de sånger som används i gudstjänster och församlingens liv.

Svenska kyrkan är så mycket. Här är ett urval bilder från kyrkans verksamheter och ansvarsområden. Foto: Lars Bäckman, Line Obermeier och Linda May Dahlström.

ALLT DU BEHÖVER VETA OM

Så röstar du i kyrkovalet

Du kan rösta på flera sätt i kyrkovalet: i vallokalen, med bud, med brev eller förtidsröstning i lokal.

Valdagen är den 19 september 2021. Då röstar du i den vallokal som står på ditt röstkort. **Röstkortet** får du hem i brevlådan några veckor före valet. Du tar med dig röstkortet och din legitimation.

I vallokalen finns det valsedlar på alla de nomineringsgrupper som ställer upp i valet inom det område där du bor.

kommit till rätt vallokal. När det är din tur visar en valarbetare dig till ett ledigt "valbås", ett avskilt utrymme där du kan rösta utan att någon ser vad du röstar på. Du lägger en valsedel per val i vart och ett av de tre kuverten. Det vill säga, ett kuvert ska innehålla en vit valsedel, ett kuvert en rosa valsedel och ett kuvert ska innehålla en gul valsedel. Kuverten ska vara stängda.

öppna från måndagen den 6 september till och med valdagen den 19 september. På röstkortet finns en lista över lokaler där du kan förtidsrösta på valdagen, i närheten av där du bor, och deras öppettider, men **du kan förtidsrösta över hela landet.** Ta med dig ditt röstkort och din legitimation. Alla ställen där du kan förtidsrösta finns på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

Rösta med bud

Har du inte möjlighet att gå och rösta kan du rösta med bud. Du behöver ditt röstkort och ett brevröstningspaket. Budet lämnar din röst i din vallokal eller i en förtidsröstningslokal där du bor. **Det går att skicka efter från kyrkoval@svenskakyrkan.se eller hämta från en församling eller pastorsexpedition.** I paketet finns det instruktioner om hur du ska göra. Läs informationen noga.

Förtidsrösta via brev

Slipp trängsel och rösta via brev istället. Du behöver ditt röstkort och ett brevröstningspaket. **Det går att skicka efter från kyrkoval@svenskakyrkan.se eller hämta från en församling eller pastorsexpedition.** I paketet finns det instruktioner om hur du ska göra. Läs informationen noga.

Att rösta i vallokal och förtidsrösta är inte samma sak

Vallokalen är bara öp-

"Valsedlarna har tre olika färger för att skilja de olika valen åt".

Valsedlarna har olika färg

Man röstar genom att välja de valsedlar med den eller de nomineringsgrupper som man vill rösta på.

Valsedlarna har tre olika färger för att skilja de olika valen åt. För val till kyrkofullmäktige, som rör församlingar och pastorat lokalt, är det vita valsedlar. Val till stiftsfullmäktige, som rör stiftet på regional nivå, är det rosa valsedlar. För kyrkomötet, som är Svenska kyrkans högsta beslutande organ på nationell nivå, är det gula valsedlar.

I vallokalen

Valsedlarna finns i lokalen där du röstar. När du kommer dit möter du en valarbetare som kontrollerar att du har

När du har stoppat ned valsedlarna och stängt kuverten går du fram till bordet för att lämna över kuverten.

Först får du visa ditt röstkort och din legitimation och du prickas av i röstlängden. Det är en kontroll som görs för att försäkra sig om att ingen ska kunna fuska och utgesig för att vara någon annan, eller försöka rösta mer än en gång. Därefter får du lämna över kuverten och personen som tar emot dem stoppar ner kuverten i tre olika låsta lådor medan du ser på. Då ser du att dina röster har tagits om hand på rätt sätt.

Du kan förtidsrösta

Man kan förtidsrösta på flera sätt. **Det finns förtidsröstningslokaler**

pen på valdagen. På röstkortet, som du får hem i brevlådan några veckor före valet, står det vilken som är din vallokal. **Glöm inte legitimation!** I vallokalen prickas du av i röstlängden och dina röster läggs ner i valurnorna.

Förtidsröstning innebär att du röstar någon annanstans än i din vallokal. **Förtidsröstningen startar den 6 sep-**

tember och pågår fram till och med valdagen den 19:e september.

Du kan inte förtidsrösta i en vallokal.

Du måste ha med dig ditt röstkort och legitimation.

Information om var du kan förtidsrösta och öppettider finns på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

Om du inte hittar ditt röstkort

Du kan beställa ett nytt röstkort, s.k. dubblétröstkort, på svenskakyrkan.se/kyrkoval. Du kan också få ett nytt röstkort utskrivet på församling- och pastorsexpeditioner och på en del lokaler för förtidsröstning.

Text: Jiang Millington, Svenska kyrkans valkansli
Foto: Magnus Aronsson.

VAD KAN DU RÖSTA PÅ?

Nomineringsgrupper? Kandidater?

De grupper som ställer upp i kyrkovalet kallas för nomineringsgrupper. De motsvarar ungefär partier i de allmänna valen.

I kyrkovalet väljs kandidater för kyrkomötet, stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige, vilket motsvarar nationell, regional och lokal nivå.

De kandidater som blir förtroendevalda har med andra ord fått ett förtroende av väljarna att vara delaktiga, ta ansvar och utveckla helheten i Svenska kyrkan.

Nomineringsgrupper och kandidater ansvarar för sin egen kommunikation med väljarna. I den

här tidningen får du en kortfattad presentation av några av nomineringsgrupperna.

Är du intresserad av att få veta mer; vad de har för program och åsikter och vad de vill genomföra, kan du kontakta dem direkt. Stift och valnämnder kan ge dig information om vilka nomineringsgrupper och kandidater som ställer upp i din valkrets.

Du kan rösta på nomineringsgrupper och kandidater för alla tre val. Foto: Pär Malmros.

Foto: Linda May Dahlström

Det här är kyrkovalet

Svenska kyrkan har 5,8 miljoner medlemmar, cirka 21 600 anställda och tusentals och åter tusentals frivilligarbetare. Vart fjärde år hålls det val då drygt 19 400 förtroendeuppdrag ska fördelas.

I kyrkovalet 2021 är det 5 miljoner personer som har rösträtt. Det är medlemmar som är minst 16 år gamla på valdagen den 19 september.

För Svenska kyrkan är medlemmarnas inflytande viktigt. För att kunna kalla sig folkkyrka måste

”För Svenska kyrkan är medlemmarnas inflytande viktigt. För att kunna kalla sig folkkyrka måste ju folket vara med och styra.”

ju folket vara med och styra. Det gör man på tre olika nivåer: lokalt, regionalt och nationellt. Parallellt med de nivåerna finns också ett religiöst, teologiskt, ledarskap i form av kyrkoherdar, biskopar och ärkebiskopen.

Kandidater och nomineringsgrupper

Personer som ställer upp i kyrkovalet kallas för kandidater. De representerar olika nomine-

ringsgrupper. Nomineringsgrupperna driver de frågor som de tycker är viktiga för Svenska kyrkan och i kyrkovalet röstar man på de nomineringsgrupper och kandidater som man tycker bäst representerar ens egna åsikter.

Det lokala valet
På den lokala nivån är det kyrkofullmäktige som man väljer. Kyrkofullmäktige utser sedan ett kyrkoråd, som är som församlingens eller pastoratets styrelse. Där sitter också kyrkoherden med, som leder församlingens arbete. Kyrkofullmäktige fattar de beslut som påverkar medlemmarna mest. Det handlar till exempel om vad församlingens ska arbeta mer med,

om det är nya inriktningar och stora satsningar som ska göras, eller om det är verksamheter som ska läggas ned eller slås ihop. Ska församlingen samarbeta med det lokala flyktingboendet? Ska det göras en stor satsning på barn som lever i fattigdom? Ska församlingen anställa ytterligare en diakon för att utöka hembesöksverksamheten hos äldre och sjuka? Det är sådana frågor som beslutas om på lokal nivå.

Det regionala valet

På regional nivå väljer man ledamöter till stiftsfullmäktige. Det finns 13 stift och deras uppgift är att stötta församlingarnas arbete och att se till att församlingarna följer lagar och regler som finns om deras verksamhet. Ska en kyrka renoveras kan stiftet hjälpa till med expertiskunskap. Finns stora behov som till exempel många hemlösa, kan stiftet samordna hjälpinsatser. Stiftet utser också församlingar som bedriver verksamhet

på finska, samiska och teckenspråk till exempel.

Det nationella valet

Högsta beslutande organ inom Svenska kyrkan är Kyrkomötet med 251 ledamöter. Det har möten två gånger om året och kan jämföras med riksdagen. Här tas principiella beslut som är viktiga.

”Det är kyrkomötet som utser de 14 ledamöterna och ärkebiskopen är dess ordförande”.

Vilka psalmer ska finnas i psalmboken? Hur ska gudstjänsterna genomföras? Vilka riktlinjer ska finnas för Svenska kyrkans arbete för klimatet? Det är exempel på frågor som kyrkomötet har hand om.

Kyrkostyrelsen ansvarar för kyrkovalet

När kyrkomötet inte sammanträder är det kyrkostyrelsen som leder det nationella arbetet. Det är kyrkomötet som utser de 14 le-

möterna och ärkebiskopen är dess ordförande.

Kyrkostyrelsen ansvarar för att kyrkovalet genomförs. De ser till att det finns ett valkansli som arbetar med valet. Valkansliet börjar arbeta flera år innan valet ska genomföras. Det krävs mycket arbete för att hål-

la ihop alla inblandade. Det är över fem miljoner personer som har rätt att rösta. I förra kyrkovalet, 2017, ställde 33 000 kandidater upp. I år har 761 nomineringsgrupper registrerat sig. Det finns 612 valnämnder, som ansvarar för valen på lokal nivå, 13 stift som ansvarar för valen på regional nivå och tusentals frivilligarbetare.

Text: Jiang Millington
Svenska kyrkans valkansli

Anki Bondesson, valgeneral, Svenska kyrkan.
Foto: Magnus Aronsson.

Coronatryggt kyrkovalet

Kyrkovalet har under mer än ett år förberett för att pandemin kan finnas kvar när Svenska kyrkan går till kyrkovalet i september. Valkansliet har följt utvecklingen och försökt att förutspå hur pandemin utvecklas.

För kyrkovalets del innebär det bredare marginaler för de skyddande insatser som Svenska kyrkan förberett.

- Det känns väldigt skönt att vi tidigt tog pandemin på allvar och genast började arbeta med på vilket sätt den skulle kunna påverka kyrkovalet, säger Anki Bondesson, som leder valkansliets arbete med att arrangera kyrkovalet.

I samråd med Folkhälsomyndigheten har valkansliet tagit fram rutiner och riktlinjer för hur röstningen i vallokaler och förtidsröstningslokaler kan ordnas för att minska trängsel och hålla avstånd. Personalen kommer också att kunna använda visir och så kallade hostskydd om de vill. De röstande ombeds att vika in fliken på valkuverten istället för att slicka igen dem. Det kommer också att finnas handsprit och tydliga instruktioner.

I kyrkovalet går det också att rösta per brev eller med bud om man inte vill eller kan besöka en lokal för röstning. Då behöver man ett särskilt brevrostningspaket och två vittnen som intygar att röstningen gått rätt till.

- Vi känner oss väl förberedda för kyrkovalet, oavsett hur coronasituationen ser ut i september, säger Anki Bondesson. Vi har tagit höjd för en hög smittspridning och fortsatta restriktioner, så även om det kommer en fjärde smittvåg känner vi oss trygga med att kyrkovalet kommer att kunna genomföras på ett säkert sätt.

Text: Svenska kyrkans valkansli

20 anledningar att vara medlem i Svenska kyrkan

...och i någon av Visby stifts 39 församlingar på Gotland

Nästan alla som lever i Sverige kommer någon gång under sitt liv i kontakt med Svenska kyrkan. Det kan vara när livet känns som allra bräckligast eller absolut bäst - och allt däremellan. Det kan vara när man är mycket gammal eller när man är väldigt ung - och allt däremellan. Oavsett när och hur mötet sker, så ska mötet med Svenska kyrkan lyfta, stärka och ge hopp. Kyrkan är ett sammanhang att vara stolt över. Mysteriet att vara människa och att hitta sin livsväg är centralt för Svenska kyrkan - och Gud är alltid nära.

Som medlem i Svenska kyrkan och i någon av Visby stifts församlingar erlagger du en kyrkoavgift som används till många viktiga och uppskattade verksamheter.

Din kyrkoavgift går bland annat till:

1. Barn

Små barn och deras föräldrar har möjlighet att **mötas i flera av Svenska kyrkans** aktiviteter runt om på ön. I kyrka och församling har barnen en särskild plats i den dagliga verksamheten. Barnen är vår främsta prioritering.

2. Ungdomar

Församlingarna har en stor konfirmand- och ungdomsverksamhet. Vi har också ungdomskörer och rika skolkontakter. Vi vill finnas i de ungas värld med erfarenhet och lugn - men också för att församlingsarbetet ska få del av unga livslust och skaparkraft.

De unga ger hopp och framtidstro till Svenska kyrkan.

3. Sjukhuskyrka

Sjuka, anhöriga och personal på lasarettet stöttar vi genom Sjukhuskyrkans verksamhet. Det firaras gudstjänst på lasarettet varje vecka. Många sjukbäddar får besök för samtal och ett tröstens ord. Att finnas för människor i sorg och kris är centralt i församlingarnas verksamhet.

4. Gudstjänster

Var du än bor på Gotland har du nära till en gudstjänst. I församlingarnas kyrkor är det gudstjänst regelbundet - livet här och nu möter hoppet om en evighet. Kyrkan inbjuder också till nya former av andakter, meditationer, stilla stunder och retreatar. Gudstjänsten är en mötesplats mellan människor och Gud.

5. Äldre och äldreboenden

Äldre och dagliga möts flera **gångar i veckan i församlingarnas** olika gemenskapsträffar. Mångas ensamhet bryts. Svenska kyrkan har regelbundet andakter på olika äldre- och sjukboenden. Det känns angeläget att ha en andakt, få sjunga gamla älskade psalmer, och vara tillsammans.

6. Jourhavande präst

På det nationella nödnumret 112 får människor i krissituationer kontakt med Jourhavande präst mellan kl. 21-06. Du kan också skriva digitalt brev eller chatta med Jourhavande präst. Kyrkan är öppen under den tid på

dygnet, **då många andra håller stängt. Svenska kyrkan** vill vara tillgänglig när du behöver kyrkan.

7. Krisberedskap

Församlingarna och stiftet har en ständig krisberedskap. Vid stora katastrofer som drabbar samhället arbetar vi tillsammans med samhällets olika institutioner. För kriser på det individuella planet, **när livet känns tufft och man behöver någon att prata med finns kyrkans själavård att tillgå.** Du kan alltid höra av dig till din församling.

8. Psykisk ohälsa

Svenska kyrkan på Gotland är en del av samarbetsprojektet Mindshift där olika krafter samlas för förebyggande åtgärder och stöd till de som drabbas av psykisk ohälsa.

9. Fängelset

Livet kan vara skört och vi kan hamna i oönskade situationer. Svenska kyrkan finns varje vecka med personal på häktet och fängelset i Visby för att stötta och ge framtidshopp i en svår situation. Att bli frihetsberövad är ofta en chock för den det drabbar. Viktigt att då ha någon att samtala med.

10. Diakonal närvaro

Diakoni betyder "tjänst" och är kyrkans omsorg om medlemmarnas. Ibland kallas det kyrkans sociala arbete. Diakoni är kristen tro i praktisk handling. Genom delaktighet, respekt och solidaritet finns Svenska kyrkan **för människor i utsatta livssituationer.** "Familj till familj Gotland" är ett nätverk på Fa-

cebook för ömsesidigt stöd och hjälp.

11. Kultur

Älskar du musik är du välkommen att ta del av församlingarnas rika musikkiv. I våra kyrkor kan du besöka **många gratis konserter** och lyssna till oändligt många **körer i olika genrer** runt om på ön. Kom med i sångglädjen! I kyrkorumen ordnas också regelbundet konstutställningar.

12. Natthärbärge

Svenska kyrkan har huvudansvaret för Natthärbärgen Birkagården som är öppet varje natt året runt. Med 16 bäddar ser kyrkan till att inte någon ska behöva sova i portar eller på offentliga toaletter. Kyrkan och många ideella medarbetare värnar människor som av olika anledningar hamnat vid sidan av samhället.

13. Kulturarvet

Runt om på Gotland finns 92 medeltida kyrkor som är en del av Sveriges kulturarv. Svenska kyrkan underhåller kyrkobyggnaderna och tar ansvar för vårt samhälles gemensamma kulturarv. Kyrkorna har generösa öppethållandestider **för att vara tillgängliga.** Bara Domkyrkan har ca 300 000 besökare/år. Det finns **många vackra och välhållna** kyrkogårdar som också **är väl värda ett besök.**

14. Flyktingarbete

Runt om i världen drabbas människor av krig, svält, naturkatastrofer. Svenska kyrkan ger stöd till människor som är på flykt, oavsett om de

befinner sig på Gotland, i Sverige eller utomlands. Med öppenhet och generositet möter vi dem som behöver Svenska kyrkan.

15. Sorgearbete

Att leva är också att ta avsked av dem vi älskat. Regelbundet inbjuder församlingarna till sorgesamtal, ibland kallas dessa grupper för **Leva vidare** grupper. Man möts för samtal under en termin för att dela sorgen och hitta vägar att trots allt leva vidare. Svenska kyrkan ger stöd till dem som sörjer nära och kära.

16. Det viktiga

Livets bjuder stora och viktiga ögonblick och då finns kyrkan med - i glädje och sorg. Välkommen att döpa ert barn, viga er med Guds välsignelse. Även i det svåraste när en nära och **kär avlidit, finns Svenska kyrkan** med hela vägen fram till begravning - och därefter.

17. Ny i bygden

Församlingarna runt om på ön stödjer människor som är nya i bygden, människor som flyttar hit från andra delar av Sverige och andra delar av världen är alltid välkomna i församlingen. I Svenska kyrkans gemenskap kan man lära sig både svenska och mer om sin nya hembygd. Församlingen är till sitt väsen en öppen gemenskap.

18. Utomlands

Många svenskar arbetar och turistar utomlands. Genom Svenska kyrkan i utlandet finns Svenska kyrkans **församlingar** med på över 100 platser runt om i världen. Svenska kyrkan i utlandets personal har en speciell

kompetens att hjälpa drabbade och anhöriga vid övergrepp, olyckor och katastrofer som drabbar svenskar på resa.

19. Internationellt arbete

Svenska Kyrkans Internationella arbete, ACT, är på plats vid katastrofer och ger långsiktigt bistånd runt om i världen. Genom partners i den världsvida kyrkan medverkar församlingarna runt om på ön till mänsklig värdighet, religionsdialog och fred. Vi är med där det behövs - dels med personal, dels i kyrkliga nätverk.

20. En röst

Grunden i den kristna tron är att alla människor är skapade till Guds avbild och har ett okränkbart värde. Svenska kyrkans **församlingar** vill därför vara en röst i det offentliga samtalet och hävda allas rätt till respekt och mänsklig värdighet. Alla har rätt att öppet få vara de vi är, när vi älskar, när vi tror... Svenska kyrkan vill visa på allas lika värde, inför Gud och inför andra människor, oavsett kön eller läggning.

På detta sätt vill Visby stifts församlingar leva och verka enligt det uppdrag Jesus gett oss

Sammanställd våren 2021 av Mats Hermanson, präst och konstnär, tidigare verksam i Visby.

Vad händer efter Kyrkovalet?

- en intervju med Kyrkomötets ordförande Karin Perers

När valet är avklarat då börjar arbetet i församlingarna. Budget ska göras och prioriteringar av vilken verksamhet församlingen ska inrikta sig på. Karin Perers, ordförande i Kyrkomötet, berättar om sina erfarenheter.

Karin Perers är ordförande för kyrkomötet. Hon tycker att de kandidater som väljs in i kyrkovalet ska representera de breda grupperna av kyrkotillhöriga.

- Svenska kyrkan behöver förtroendevalda med väldigt olika erfarenheter. Det är då vi kan bilda goda lag tillsammans.

Budgeten- ett sätt att prioritera. De viktigaste uppgifterna för dem som blir invalda som lokala kyrkopolitiker är att bestämma om kyrkans pengar och verksamhet. Direkt efter kyrkovalet behöver de nyvalda bestämma hur församlingens eller pastoratets budget ska se ut. Där finns det möjlighet att välja vilka verksamheter som ska

lyftas fram och hur mycket man ska satsa på byggnader, verksamhet och personal. Det kan vara mycket konkret: Vill vi satsa på en ungdomsledare, på musiklivet, på stöd till äldre och ensamma? Eller något helt annat?

- Den stora och riktigt viktiga frågan är beslutet om budget, den är ju ett sätt att prioritera, konstaterar Karin.

Diskutera vad församlingen vill. Efter varje kyrkovalet behövs också en ny församlingsinstruktion. I den formuleras vad församlingen vill och åt vilket håll den ska utvecklas. Det är ett gemensamt arbete i församlingen att ta fram den. Sedan beslutar kyrkopolitikerna om församlingsinstruktionen.

Församlingsrådet ett sätt att engagera sig. Karin tipsar också om församlingsråden. Att vara med i ett sådant

”Den stora och riktigt viktiga frågan är beslutet om budget, den är ju ett sätt att prioritera”

råd är också ett sätt att engagera sig. Ofta har flera församlingar gått samman i ett gemensamt pastorat. I så fall ska det finnas församlingsråd i varje församling. Vilka som ska vara med i råden bestäms inte i kyrkovalet utan efteråt.

- Det är föreskrivet att det ska vara öppna möten dit alla är välkomna att vara med och föreslå vilka som ska vara med i församlingsråden. Kyrkofullmäktige väljer sedan vilka som ska ingå i församlingsråden, säger Karin Perers.

Kyrkan gav en hemhörighet. Karin Perers kommer från en bondgård i Dalarna där kyrkan var en självklar del av livet. Hennes eget engagemang som förtroendevald startade när hon som mycket ung kom till Stockholm och Sofia församling på Södermalm. Hen-

nes alla första uppdrag var att delta i arbetet med församlingsbladet. - Kontakten med kyrkan gav mig en hemhörighet i storstaden, säger hon.

Denna artikel är ett sammandrag av intervju gjord av Maria Sandell för Svenska kyrkan. Foto: Magnus Aronsson.

Stiftsfullmäktige - sammanträder två gånger per år - men ack så viktigt

Ragnar Håkansson, är ordförande i stiftsfullmäktige. Det är den nomineringsgrupp som får flest röster som får utse en ordförande i stiftsfullmäktige. Ragnar är engagerad i Kyrklig samverkan, men nu ska det handla om stiftsfullmäktige.

Och det kan Ragnar Håkansson en hel del om; han har varit dess ordförande i fyra år och dess förrinnan ledamot i åtta år.

Det är en stor samman-

slutning, hela 51 personer – samt ersättare. Alla församlingar och nomineringsgrupper har representanter i proportion utifrån hur många röster de har fått. Men det är inte många gånger per år som hela denna grupp samlas och sammanträder – vanligtvis två gånger per år, men det kan bli fler.

Vad gör stiftsfullmäktige?

”Lite förenklat - beslutar om stiftsbudgeten för hela året, det gör de på

novembermötet. På sammanträdet i maj sker en uppföljning av den beslutade budgeten – en revision” förklarar Ragnar Håkansson.

”Under den gångna mandatperioden har jag haft ambitionen att stiftsfullmäktige även skall diskutera mer grundläggande frågor för kyrkan – sådant som mer långsiktigt kan ha betydelse för vilken budget som läggs. Ett par sådana sammanträden har vi haft under

mandatperioden där teologiska och ecklesiologiska frågor stått i centrum” berättar Ragnar. Tyvärr innebar pandemin att denna ambition inte kunde fullföljas.

”Det är kunniga och engagerade människor som är en stor tillgång för kyrkan; därför vill jag ha en lite högre ambition med stiftsfullmäktige”, förklarar Ragnar, som låtit inspirera sig av några andra stift som arbetar på

detta sätt.

Det är också Stiftsfullmäktige som beslutar och fastställer vilka som ska sitta i stiftsstyrelsen och i egendomsnämnden. Stiftsstyrelsen blir den verkställande delen och som en bolagsstyrelse är det de som beslutar i den löpande verksamheten. De sammanträder cirka sju gånger per år. Om stiftsstyrelsen är som en bolagsstyrelse så kan stiftsfullmäktige likställas med bolagsstämman.

Ragnar Håkansson, ordförande i stiftsfullmäktige. Foto: privat.

OM KYRKOVALET

30 000 personer ställde upp i kyrkovalet. Vart fjärde år är det val i Svenska kyrkan. Förra kyrkovalet, 2017, ställde nästan 30 000 personer upp som kandidater. 23 000 valdes till minst ett uppdrag.

Kyrkovalet är viktigt eftersom Svenska kyrkan är en demokratisk

folkkyrka. Svenska kyrkan är beroende av människors engagemang och i kyrkovalet har du och andra möjlighet att påverka.

Alla medlemmar som fyllt 16 år senast på valdagen får rösta. Förra kyrkovalet röstade ungefär en miljon människor. Nästa val hålls söndagen den 19 september 2021.

LITEN ORDLISTA

Förtroendevald – den som är vald till något uppdrag i Svenska kyrkan, i kyrkovalet, i församlingsrådet eller på annat sätt, exempelvis som kyrkvård.

Kandidat – den som ställer upp som valbar i kyrkovalet. Kandidaternas namn står på nomi-

neringsgruppens valsedlar. I kyrkovalet går det att sätta kryss för ett, två eller tre namn.

Nomineringsgrupp – kyrkovalets motsvarighet till partier. En del grupper finns bara i en viss församling, andra ställer upp även på stiftsnivå och i valet till kyrkomötet.

KANDIDATKRAV

Du som är eller vill bli kandidat i kyrkovalet måste:

- vara medlem i Svenska kyrkan.

- vara döpt i Svenska kyrkan eller annat kristet samfund, eller tidigare ha varit förtroendevald i Svenska kyrkan.

- fylla 18 år senast på valdagen.

- vara kyrkobokförd i det område valet gäller.

Det stödjande samtalet

Eskelhems pastorat

Samtalet, det som är av mer självvårdande karaktär, eller det som handlar om hur vi mår, hur vi har det, problem och oro, är självklart för en präst att erbjuda sina församlingsbor.

Monika May, kyrkoherde i Eskelhems pastorat berättar om det stödjande samtalet.

Monika May är kyrkoherde i Eskelhems pastorat och där har hon arbetat i 14 år. Det är mer än trettio år sedan hon prästvigdes. Monika känner många av sina församlingsbor och de känner henne. En församling som till stor del består av äldre och ganska mycket ensamhushåll, men under de senaste åren kan man konstatera att allt fler unga barnfamiljer har flyttat in i de nybyggda områdena framför allt runt Tofta och Gnisvärd.

Jourhavande präst

”Det är så naturligt att i samband med ett dödsfall samtala med en präst om sorg och saknad, men det finns också andra tillfällen man blir kontaktad för ett enskilt samtal”, berättar Monika May. Hon vet vad hon talar om: I många år har hon varit jourhavande präst, den tjänst som Svenska kyrkan erbjuder året runt. Från seneftermiddag till efter midnat och på morgontimmarna svarar de på det gemensamma journumret. Monika är en av dem. Hon har sina pass och har mött så många människor i allvarliga krissituationer eller som

tyngs av mer vardaglig oro och därför vill prata.

Kanske är det så att just Jourhavande präst har lett till att allt fler har förstått att till en präst kan man vända sig för att prata om sådant som tynger en. Att en präst har tystnadsplikt är också väl känt.

Monika har genomgått utbildning i det ”svåra samtalet” via Sankt Lukas. Hon har också gått kurser i palliativa samtal, men framför allt har hon lång erfarenhet och hunnit arbeta som sjukhuspräst, ungdomspräst och församlingspräst; på alla dessa tjänster har samtalet funnits med som en del i hennes arbete. Monika har också ett sådant sätt att det känns lätt att öppna upp sig inför henne.

Inte bara vid sorg

Den som kontaktar Monika kanske vill samtala i livets slutskede eller om sorg efter en närstående, men oftast är det mer vardagliga problem, något man ångrar och går och åltar för sig själv. Då kan ett samtal med en utomstående vara lösningen.

”Det gäller att veta sin begränsning och när man ska hänvisa vidare, kanske till vårdcentralen, psykiatrimottagningen eller Region Gotlands socialtjänst”, säger Monika och berättar att en präst sällan i sin anställning är en terapeut som kan erbjuda en längre terapi;

”Det gäller att veta sin begränsning och när man ska hänvisa vidare”

det finns andra som gör. Men prästen kan alltid bli en bra bro, med att stödja och motivera, att en sådan kontakt tas.

Säkert känns det lättare för många att först ta en kontakt med sin församlingspräst om man känner denna väl. En psykologkontakt är för många ofta ett större steg.

Ett samtal kan inledas efter en gudstjänst, någon stannar kvar, kommer fram och vill prata, men möten kan ske på så många olika sätt och platser, det finns inget enkelt svar på hur och

var. Inte sällan sker den första kontakten i alla de gruppverksamheter som pastoratet har på sin agenda.

Kontakt via aktivitet

”Jag har haft många Bibelgrupper. Syftet har först och främst varit att diskutera Bibeltexter, men efter att gruppen träffats ett antal gånger, lärt känna och fått förtroende för varandra, då kommer frågorna, de personliga funderingarna och samtalen kan få ett mer existentiellt

djup”, berättar Monika. Allt mellan himmel och jord, sorg och glädje förenar och öppnar upp människor, människor som kanske inte kände varandra innan. ”Det är ett ömsesidigt lärande – vi lär, lyssnar och stödjer varandra”.

Bibelgruppen är en av alla de olika grupper som samlas under veckorna i Eskelhems prästgård. Syföreningen är en annan, kör och konfirmander är ytterliga träffpunkter där olika människor kommer samman och hittar en gemenskap där samtalet också har en plats.

”Men, att bara gå in i en av alla våra vackra kyrkor, slå sig ner på en bänk, uppleva den stämning som finns i ett medeltida kyrkorum, med ljuset, tystnaden, de höga valven, skulpturer och målningar – kanske tänds man ett ljus – en ritual, ibland räcker just det för att hitta lugnet och en lösning på det som tynger en”, avrundar Monika vårt samtal med.

En del av uppdraget

Det stödjande samtalet är en del av Svenska kyrkans uppdrag. Det finns i det diakonala uppdraget, men också i utbildning, men framför allt, att stödja varandra och särskilt den som har det svårt, är en kristen handling som står över mycket annat.

Jourhavande präst för akuta samtals- och krisstöd

- Prästerna har absolut tystnadsplikt
- Du behöver inte vara troende eller medlem
- Jourhavande präst finns i hela Sverige.

Jourhavande präst är en del av Svenska kyrkans själavård. Jourhavande präst finns över hela landet. I jouren arbetar kvinnor och män i alla åldrar, alla är de anställda i Svenska kyrkan.

Jourhavande präst är en del av Svenska kyrkans samhällstjänst och är tillgängligt under den tid på dygnet när många andra verksamheter är stängda.

Jourhavande präst är närvarande, lyssnar och delar det bekymmer du vill prata om. Prästerna är anonyma liksom du är anonym när du hör av dig.

Jourhavande präst har absolut tystnadsplikt. Det betyder att det som sägs mellan er i samtal, chatt eller digitalt brev inte får föras vidare. Du kan känna dig trygg när du kontaktar jourhavande präst.

Du behöver inte tillhöra Svenska kyrkan eller vara troende för att kontakta Jourhavande präst - om du inte själv frågar efter det talar man inte om Gud, läser Bibeln eller ber böner under samtalet.

Möjligheten att få prata med en jourhavande präst har funnits i över 60 år.

Så får du kontakt med jourhavande präst

Ring 112 och be att få bli kopplad till jourhavande präst. Just nu är jourhavande präst tillgänglig mellan 17.00-06.00. Men dessa tider kan variera.

Du kan också maila till jourhavande präst under hela dygnet eller chatta mellan kl 20.00-24.00.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Kyrkoval
6-19 SEP 2021

Bild till vänster: Kerstin Gahne, Maria Engelhardt och Linnea Tibell. Bild ovan: ungdomskören. Foto: Stenkumla församling och Lars Bäckman.

”Nu ska musiken återigen få flöda ut i kyrkorummen”.

Musik – en viktig del i församlingens arbete

Stenkumla församling

”Musik. Det är om våra omfattande och populära musikaktiviteter vi vill berätta”, säger Kerstin Gahne, när jag ber henne välja något ur församlingens breda verksamhet. Och nog är det omfattande, inser jag: Musikleis, tre barnkörer i olika åldersgrupper, en ungdomskör, en blandad traditionell kyrkokör och Musikglädje. Det är verkligen ett rikt utbud och möjligheter för församlingens medlemmar i alla åldrar att få utöva körsång, men också att få spela instrument.

”Jo, Musikglädje, är en kör för den som vill sjunga och spela under lite mindre ambitiösa former. Här finns det också plats för den som spelar något instrument”, berättar Kerstin Gahne och nämner bas, gitarr, dragspel och fiol som instrument som förekommer i denna körorkester.

Apropå stor bredd, innan pandemin var den yngsta kördeltagaren åtta månader och samtidigt fanns det flera körsångare som var över 80 år. Det finns med andra ord plats för alla som vill dela glädjen i musik.

Linnea Tibell, Maria Engelhardt och Kerstin Gahne är de tre som framför allt är engagerade i Stenkumla församlingens musikaktiviteter. Linnea är församlingens kantor, hon håller i kören Cantus. Maria är församlingspedagog och ansvarar för barn- och ungdomsverksamheten. Tillsammans med Linnea leder hon barnkören och ungdomskörerna. Och så slutligen Kerstin som är både förvalt-

ningsassistent och kyrkomusiker; hon är den entusiastiska ledaren för Musikglädje.

I Stenkumla församling bor det många barnfamiljer; Västerhejde och Stenkumla är populärt. Socknarna ligger nära Visby och under de senaste åren har det byggts mycket villor och radhus. Kyrkans barn- och ungdomsverksamhet är uppskattad och just nu finns det underlag för flera körer.

Samarbete med skolan

Församlingen har ett gott samarbete med skolan. De har påsksamlingar med alla klasserna, och skolan brukar också ha julavslutningar i någon av församlingens kyrkor. Kyrkans barnverksamhet är också anpassad efter skolans tider, fritidsverksamhet och skolbussarna. Det är ett inarbetat samarbete och som ligger på rätt nivå.

”Vi kombinerar musikak-

Cantuskören repeterar på en cornasäkert sätt. Foto: Stenkumla församling.

tiviteter för de minsta med andra mer lekfulla aktiviteter. Ibland blir det mer lek än sång, allt

”musik öppnar upp - det skapar möjligheter att få uttrycka sig”

kan bero på barnens humör. Då är det skönt att vi inte är styrda av någon läroplan”, säger Linnea som menar att just denna flexibilitet är en tillgång i det ömsesidiga lärandet.

Musik öppnar upp

Att körer är så populärt tror de beror på att musik öppnar upp - det ska-

par möjligheter att uttrycka så mycket genom musiken.

”Vi talar ofta om vad texterna betyder och sätter in dem i sitt sammanhang. Det här gäller både för barn och vux-

na”, berättar Maria, och Linnea inflikar: ”Musiken väcker också intresse för kyrkan som helhet. Det är många körsångare som har engagerat sig i kyrkans övriga verksamhet och gudstjänster”.

Del i gudstjänsterna

Alla körer, från barnkörerna, Musikglädje och Cantus kören deltar regelbundet i gudstjänster och andra aktiviteter. De är en viktig del i församlingens gudstjänstliv och hur evangeliet förkunnas.

”Glöm inte att skriva att vi också arrangerar konserter med professionella musiker i våra kyrkor – det är uppskattat och ytterligare ett bevis på att musik är en viktig del i bilden av församlingen”, hör jag någon säga precis innan jag går. Självklart berättar jag även om det!

Visste du att

Svenska kyrkan är den största arbetsgivaren för frilansmusiker.

2 399 professionella kyrkomusiker arbetar inom Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan har 3 000 orglar som används regelbundet.

Svenska kyrkan är landets största konsertarrangör.

Det finns mer än 5 000 körer i Svenska kyrkan. De engagerar uppåt 100 000 människor, 36 000 av dessa är barn.

Pilgrimsvandring

- att vara tillsammans och få röra på sig
- en andlig upplevelse Klinte pastorat

Vi är ett tiotal, bara kvinnor, och så Kent Österdahl som är kyrkoherde i pastoratet och jag. Kent förklarar att han är vikarie för Janne Manni som brukar hålla i vandringarna, men Janne har gått på semester. Men nu ska vi pilgrimsvandra och målet är Koviks fiskeläge. Det här har de gjort många gånger under den rådande corona pandemin.

Denna mycket varma dag, då termometern visar på nästan 30 grader, ska vi vandra från Björkhaga till Koviks fiskeläge. Där blir det en kort andakt i det vackra lilla kapellet och pastoratets kantor, Robert Nyström, har lovat att möta upp med dragspelet.

Att pilgrimsvandra blev populärt i Svenska kyrkan under 1990-talet. På Gotland anlades en längre pilgrimsled, Sankt Olofsleden, som går från Visby till Sankt Olofsholm i Hellvi på norra Gotland. I Klinte stakades en kortare led från Klinte kyrka till Fröjel kyrka. Även i Roma, från Roma kungsgård till Dalhem, finns det sedan några år tillbaka en trevlig, kortare led som sommartid med fördel kan kombineras med museijärnvägen i ena riktningen.

Pandemin satte fart

Riktig fart på det gemensamma vandrandet kom i Klinte pastorat i och med corona pandemins utbrott i mars 2020. Janne Manni, präst i pastoratet, såg ett behov bland medlemmarna att få träffas och då helst utomhus på grund av de rådande restriktionerna. Kunde man också kombinera det med att få röra på sig så var det ett extra plus. Det blev ett kärngäng av

kvinnor och någon gång ett par herrar som träffades ett par gånger i månaden för en vandring på knappt en mil. Janne la upp turerna, berättade och höll en kortare andakt.

De känner varandra

De flesta i gänget som vandrar denna varma dag känner varandra väl. De har alla varit med på Janne Mannis pilgrimsvandringar, men ett par som margotlänningar har läst pastoratets kyrkoblad och följt med för första gången. Många trevliga vandringar har det blivit under Jannes ledning. Klinteberget så klart, Bosarve och Sol-sänget i Sproge och Norrbys i Väte, nämner man genast när jag frågar. De håller sig inom pastoratet, och varför inte, här finns så många vackra platser att besöka och vandra i. Helst så ska det vara en slinga, så att man inte behöver gå samma väg tillbaka.

På klassiskt pilgrimsmanér har flera i gruppen vandringsstavar. Symbolen för pilgrimer är staven och musselskalet. Det var just pilgrimsmus-selskal som användes för att markera vägen mot de tidigaste pilgrimsmålen.

Det behövs inte här. Efter bara några hundra meter ser vi Koviks fiskeläge i horisonten. Den klassiska och kanske mest kända pilgrimsleden är den gamla vandringsleden till Santiago de Compostela i norra Spanien. Ett par hundra mil stigar och vägar, leder pilgrimsvand-raren till katedralen i Santiago de Compostela; det är där skrinet med Jesus lärjunge Jacobs relikier finns. Dit har pilgrimer vandrat i tusen år.

Att få träffas, röra på sig och också se och lära sig något nytt, är det som framför allt är uppskattat. Janne Manni får mycket beröm för allt intressant han berättar,

”Att få träffas, röra på sig och också se och lära sig något nytt”

om historia och natur – och inte minst – alla fina platser han har lagt upp vandringarna i. Det ”religiösa”, det får man med på köpet. För det är inte självklart att det här är den grupp som flitigast besöker söndagens gudstjänster; ”Nej, jag går sällan i kyrkan”, berättar en av vandrarna samtidigt som hon dricker en klunk vatten i värmen, men till-lägger: ”Jag har natur-

ligtvis inget emot de avslutningar som vi har, då vi sjunger en psalm och läser något ur Bibeln, det är en fin stilla avrundning på en vandring”. Alla är välkomna, såväl medlemmar i Svenska kyrkan som de som inte är det.

Vandra under tystnad

En ”riktig” pilgrimsvandring ska ske i tystnad. Under vandringen ska deltagarna tänka på och fundera kring någon kortare text som ledaren har läst. Det kan på en två mil lång vandring bli en fyra fem stopp med text-läsning och så avslutas

hela vandringen med en andakt. Det är så man upplever den inre resan. Så är det inte på denna vandring, och det är helt okej. Det pratas, diskuteras, skojas och skrat-tas. När vi har gått runt en stund i Koviks vackra fiskeläge och Kent ringt i klockan på kapellet, då inträder en andaktsfull stämning och i psalmen ”En vänlig grönska...” stämmer alla upp. Det hörs att de kan sina psalmer.

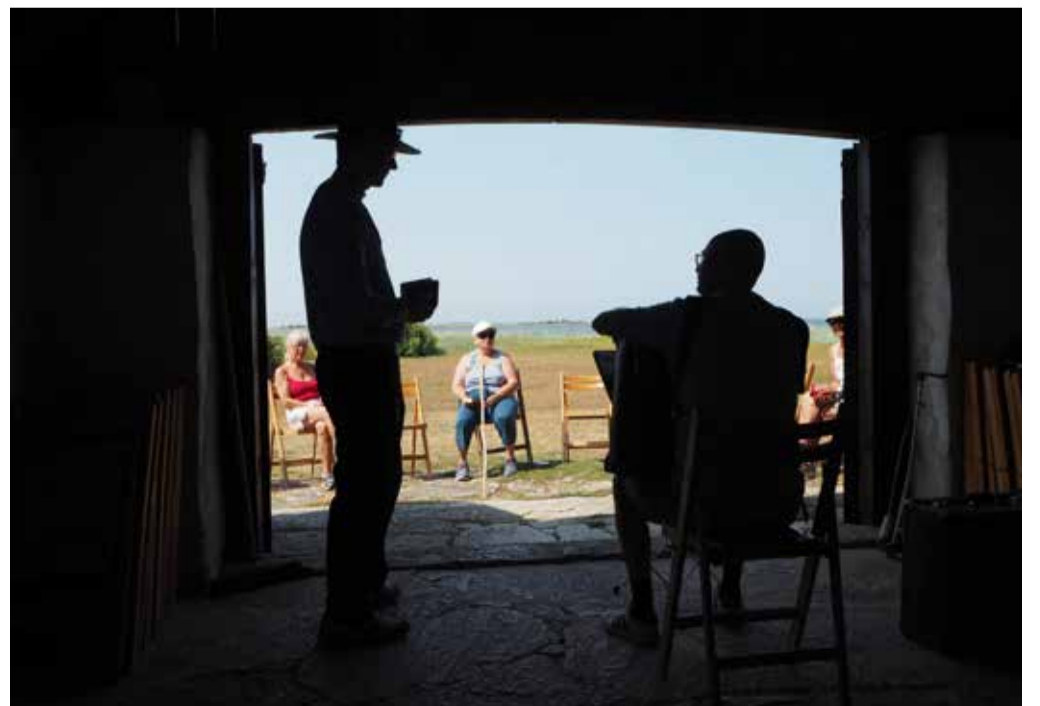
”Vi fortsätter väl med vandringarna även när pandemirestriktionerna är över”, frågar en kvinna kyrkoherde Kent.

”Jovisst, det här fyller så många funktioner som kyrkan har, så visst ska vi fortsätta att vandra”.

På Gotland finns tre pilgrimsleder

- Klinte och Fröjel.
- Romakloster och Dalhem.
- Visby och S:t Olofsholm.

Läs mer om dem på www.svenskakyrkan.se/visbystift

Vandringen avslutas i Koviks lilla kapell. Kent håller en kort andakt och Robert Nyström spelar dragspel. Vi sjunger ett par sommarpsalmer. Det är uppskattat, även av de som mer sällan går i kyrkan.

Kaffe, bullar, kakor, blommor och psalmbok. Malin Martis, diakoni Romaklostrets pastorat.

Diakoni på landsbygden Romaklostrets pastorat

Diakoni på landsbygden. Att motverka ensamhet, nyfattigdom, trösta, ge stöd och uppmuntran - är några av uppgifterna för diakoni på landsbygden. Möt Birgitta Jacobsson, som var först, diakonigruppen och Malin Martis som är pastoratets nuvarande diakon.

Första diakon på landsbygden

På Gotland var diakoni länge förknippat med verksamhet i Visby domkyrkoförsamling, men i början av 1990-talet tog Dalhems församling initiativ till att anställa Birgitta Jacobsson, som var diakon i Visby, att på halvtid arbeta i församlingen. Det blev startskottet på en verksamhet, som än i dag trettio år senare, pågår och har blivit en förebild för flera av Gotlands församlingars arbete med diakonal verksamhet på landsbygden.

”Diakoni är människlig omsorg, grundad i Kristi kärlek, uttryckt i kyrkans liv, och vill genom barmhärtighet och solidaritet möta människor i utsatta livssituationer”

Enligt Sveriges kristna råd.

Jag träffar Birgitta Jacobsson, och Malin Martis; Malin som sedan knappt ett år är anställd som diakon i Romaklostrets pastorat, där Dalhems församling numera ingår. Denna dag har de bjudit den diakonigrupp som Birgitta startade, till prästgårdens trädgård. Ett femtontal pigga damer har tagit tillfället i akt; glada att återigen få träffas nu när restriktionerna har lättats något. Det har varit en tung tid för många, med mycket

begränsade sociala kontakter. Och det märks, det pratas, skrattas och dricks kaffe med goda bullar och kakor. Det här är diakoni!

”Det första vi gjorde då för trettio år sedan var att ordna mötesplatser. Det behövs, för på landsbygden kan man bli mycket ensam”, säger Birgitta. Allt färre lantbruk, färre boende, och många hus som står tomma mer än halva året. Mindre föreningsverksamhet och ingen lanthandel eller andra naturliga träffpunkter, så ser det ut i de flesta socknar på Gotland. Landsbygden har verkligen förändrats under de senaste decennierna.

Lunchträffar i bygdegårdarna

En diakonigrupp startades. De bjöd in till luncher i de olika bygdegårdarna, ofta med något föredrag eller underhållning. Det var förutom i Dalhem, Ekeby, Hörsne och Ganthem som det serverades soppor och annat gott någon gång i månaden. Lunchträffarna var uppskattade, inte minst av äldre församlingsbor. Gruppen besökte även äldreboenden och ensamma – en kopp kaffe, en blomma till jul – det behövdes inte så mycket

mer för att öppna upp och glädja någon. Men det var inte bara äldre, utan även yngre barnfamiljer som fick stöd av kyrkans diakonverksamhet, fram för allt med samtalsstöd. Det kunde handla om kriser i familjen, problem med barn eller skilsmässor.

”Det första vi gjorde då för trettio år sedan var att ordna mötesplatser. Det behövs än i dag”

I dag finns det också tack vare ny teknik, Facebook-grupper som Familj till familj, som startades av kyrkan. Det är ett bra stöd till självhjälp, framför allt mellan barnfamiljer.

Samtal i Mamma- och sorgegrupper

”Vi hade också en mammagrupp som träffades på kvällstid, och då utan barn. Det var verkligen uppskattat och fyllde ett behov – många frågor och funderingar ventilerades i dessa grupper. Här kände deltagarna att de fick förtroende för varandra och ett bra stöd”, säger Birgitta som slutade sin tjänst 2005, men hon kan konstatera att verksamheten fortsätter, men nu under diakon Malin Martis ledning.

”Jo så ser det ut än i dag, säger Malin Martis

och berättar att hon har mött flera som på grund av pandemin, och som kanske också upplevt allvarliga sjukdomar och död i sin närhet, önskat träffa henne för samtal kring sorg, liv och död. Coronan har skapat mycket oro och ångest hos många människor.” Malin har därför som diakon sett till att en sorgegrupp har startats. Flera äldre har även fått hjälp med att handla och andra praktiska tjänster som har varit svåra att utföra på ett tryggt sätt under pandemitiden. ”Vi har också erbjudit vanliga promenader och nu också tillsammans med hund”, berättar Malin som tillsammans med pastoratshunden Eddie

har gjort många promenader under det senaste året. Eddie utbildas nu för att bli en besökshund som kan medverka på besök i hem, på boenden och inom psykiatrin. En hund sprider ofta en känsla av trygghet och lugn när orden inte räcker till.

I Roma har pastoratet tillsammans med Röda Korset öppnat en Träffpunkt i anslutning till kommunhuset och biblioteket. Här kommer det att vara caféverksamhet, sorgegrupp, andakter, gudstjänster, samt annan gruppverksamhet.

Samarbeta-javisst

Att samarbeta är självklart för en diakon och ofta får diakonen vara en bro mellan olika verk-

samheter. Det gäller att veta när och hur till exempel sjukvården, Försäkringskassan eller socialtjänsten ska träda in och, inte minst, vilka rättigheter man har. En diakon kan vara ett stöd för någon och en medvandrare när vägen ibland är lite krokig.

Diakoni på landsbygd är i dag självklart. Men det bygger fortfarande till stor del på frivilligarbete. Malin har tio församlingar i sin tjänst, så här kan den som är intresserad av ideellt arbete göra en insats.

Familj till Familj

På Facebook finns denna grupp där alla får vara med och skänka saker och ting. Mottagare är barnfamiljer, 0-18 år. Först till kvarn är det som gäller. MEN man kan också önska sådant som man behöver.

På Gotland finns det fler än man anar som av olika skäl kan ha det ekonomiskt tufft under en längre eller kortare period.

Den enkla tanken med gruppen är att först och främst ska en familj som har möjlighet hjälper en annan.

Svenska kyrkan på Gotland var initiativtagare till denna Facebookgrupp som i dag har över 5 000 medlemmar och cirka 2 600 familjer.

Gustav Lindahl visar runt bland gravar.

Gotlands kyrkogårdar - som välskötta parker Norra Gotlands pastorat

Hur vi ser på döden har förändrats genom historien. Begravningscermonier och gravskick likaså. Nya typer av gravskick har efterfrågats och skapats. Kyrkogårdarna är i dag som välskötta parker, där vi minns nära och kära, men som också berättar om Gotlands och socknens historia.

Som en smal kort grusgång, tre meter lång och en halvmeter bred, så ser askgraven ut här i Väs-kinde. Det är den senaste gravformen på Gotlands kyrkogårdar. Stenar med en eller två mässingsbrickor ska placeras i gruset och visa vilka som ligger begravda här. De anhöriga kan ställa dit en vas med blommor, men inga planteringar får göras och urnan grävs ner framför själva "grusgången".

Gravar efter önskemål

"Vi har förstått att många anhöriga har önskemål om att ha en bestämd plats, ett namn på en sten och att också veta var urnan är nedgrävd; det har man inte i en minneslund som är anonym", säger trädgårdsmästaren Gustav Lindahl, och pekar mot den stora eken och minneslundan därunder.

I minneslundan vid Väskinde kyrka är askan placerad någonstans i ett relativt stort område kring ett vackert gravmonument, sammansatt av överblivna byggdetaljer från medeltidskyrkan. Här finns inga namn och heller inga planteringar som knyter an till en speciell grav. Svenska kyrkan ska erbjuda olika alternativ för hur vi kan gravsätta våra anhöri-

ga. Det här är två av de senaste formerna. Minneslundar har det funnits sedan 1959 då Malmö och Västerås var först med att erbjuda denna gravform. Askgravar har kommit under de senaste tio åren. Knappt var tredje begravning i Sverige är i dag i form av kistbegravningar, men det är betydligt vanligare på landsbygden än i städerna.

Gravstenar berättar

Termometern visar nästan 30 grader när vi träffas på Väskinde kyrkogård och vi dras mot skuggorna under de stora träden. Vi spanar ut över rader av gravstenar, stora som små. Några är lite ovanligare; formade som trädstammar eller ringkors, monumentala över kända konstnärer och storbönder och gravar med yrkestitlar, yrken som i dag är helt borta och påminner om en svunnen tid.

Det är fascinerande att gå runt på en kyrkogård, det väcker många tankar. En del gravstenar är också märkta som kulturgravar – de ska sparas för all framtid är det tänkt. En inventering av kyrkogårdarnas gravar pågår för närvarande över hela Gotland.

"Visst är det i första hand en plats att minnas de

döda, men det är också många, inte minst på sommaren, som besöker våra medeltida kyrkor och då passar på att gå en sväng på kyrkogårdarna. Därför ser jag det också lite som en parkupplevelse, inte bara för de anhöriga som besöker gravarna, utan även för andra besökare", säger Gustav Lindahl, som kom till Gotland och tjänsten som trädgårdsmästare för bara något år sedan.

Klockare och trädgårdsmästare

Gustav och hans kollega Annica Vahlgren är anställda som trädgårdsmästare i Norra Gotlands pastorat och har huvudansvaret för samtliga kyrkogårdar inom pastoratet när det gäller inventering, skötsel, planering, nyplantering, föryngring av träd och buskar och även en del rabatter med perenner.

Förutom Visby domkyrkoförsamling så är det inget annat pastorat som har trädgårdsmästare bland personalen, utan klockare eller vaktmästare är den vanligaste titeln på den som ansvarar för kyrkogårdarnas skötsel.

Men för en klockare ingår också andra uppgifter, bland annat i samband med gudstjänster och

"En mycket värdefull del i det unika gotländska kulturlandskapet"

vård och skötsel av inventarier och kyrkobyggnaderna.

Norra Gotlands pastorat består av tjugofem kyrkor. Kyrkan med kyrkogården, murar och inte minst stora vackra träd, är en mycket värdefull del i den unika gotländska kulturlandskapet. En prästgård, ett sockenmagasin, ett skolhus, ibland en sockenstuga och någon gång en klockargård, är sådant som stärker bilden av kyrkan mitt i byn eller som vi säger på Gotland - socknen. Det här är ett kulturarv att vårda och värna om.

Inventerar alla träd

"Just nu inventerar vi alla träd på pastoratets kyrkogårdar. Askskottsjukan och almsjukan har på sina håll gått hårt åt lövträden. Vi vill föryngraträdbeståndet och då med träd som klarar de här

farsoterna", säger Gustav. Det här är en balansgång; och ena sidan är ett halvdött träd både en fara för människor då grenar kan blåsa ner; det ser heller inte särskilt snyggt ut, å andra sidan är det också en boplats för en mängd djur och lavar. Biologisk mångfald är något vi också ska sträva efter.

Grusgångarna är välkratade, häckarna mellan gravgångarna regelbundet klippta och gräset är välskött. Det vattnas och fejas. Har man själv en trädgård så förstår man hur mycket arbete och kunskap som ligger bakom alla dessa välskötta kyrkogårdar som finns i Visby stift.

Den begravningsavgift som alla svenska medborgare betalar via sin skatt täcker kostnad för själva begravningen, gravplats och kremering. 2021 är den 0,25% av den beskattningsbara inkomsten.

Besök en kyrka, gå en runda på kyrkogården, läs på gravstenarna, kanske känner du igen några namn, eller gårdar, ser yrkestitlar som påminner om en tid som flytt. Kyrkogårdarna berättar mycket om Gotlands- och socknens historia - en berättelse alla kan ta del av.

Kort om kyrkogårdarnas historia

Fram till i början av 1800-talet var kyrkogårdarna ingen ansevärd plats. Klockarens grisar och kor betade och bökade bland gravarna. Gräset var högt och tovtigt. Gravstenarna var få - ett och annat träkors stack upp och visade var gravar var.

Men det här skulle det bli ändring på. Från 1815 förbjöds begravningar inne i kyrkorna av hygieniska skäl, och en vacker hög sten kunde då istället få visa att det var en aktad person som låg begravd där. Kyrkogårdsmurar anlades, det planterades träd som skulle rena luften från ohälsosamma lukter och klockarens löneförmån med fritt bete upphörde. Gravarna planerades också efter system med varv och kvarter. Söder och öster om kyrkan var finast, norr allra sämst.

Gravstenar ersatte träkors, men också gravvårdar i järnsmede blir allt vanligare i slutet av 1800-talet. Den dödes namn och vilken gård han eller hon kom från, skulle också framgå. Yrkestitlar var vanligare i tätorterna, men en skollärare, en handlare, en hantverkare och kanske också en järnvägsanställd var mer eller mindre nya yrken i det sena 1800-talet. Ibland valde man att även ha en symbol för yrket.

Gravstenarna berättar även om sorg, saknad, tro och förhoppningar, men också om katastrofer och sjukdomar som drabbat Gotland och socknen.

I Visby utvecklar man barn- och ungdomsverksamheten Visby domkyrkoförsamling

Kyrkan har genom historien och fram till våra dagar alltid haft ett självklart ansvar för lärande och utbildning. Klockaren eller prästen var för många på landsbygden den första läraren som barnen mötte. Nu är det andra aktiviteter än skola som erbjuds alla åldrar. Läs om vad Domkyrkoförsamlingen gör och planerar inför hösten.

”Än i dag är undervisning om den kristna tron ett av Svenska kyrkans verksamhetsområden jämte gudstjänst, mission och diakoni. Ett uppdrag som vänder sig till såväl den som är två år likväl till den som är 92”, säger Tobias Nellvik, som är präst i Domkyrkoförsamlingen och pedagogen Johan Fällman, instämmer.

Vi sitter i Visborgskyrkan, en av de tre kyrkor som ingår i pastoratet. Det är förutom Visborgskyrkan, Sankta Maria domkyrkan och Terra Nova kyrkan.

Pandemin börjar avta och en ny organisation ta fram. Johan Fällman är anställd under två år för att utveckla hela den pedagogiska verksamheten för såväl unga som lite äldre i församlingen. Med entusiasm berättar de om vad som planeras.

”Vi kommer att erbjuda nyblivna föräldrar en mötesplats. Det behövs en plats att träffa varandra och genom rörelse, tilltal, musik och balyrytmik lära sig känna sina bebisar”, berättar Tobias.

”Det är lite av ’Hej och välkommen till världen’, och till Svenska kyrkan”, skulle man kunna säga”, förtydligar Johan Fällman, som hoppas att det också leder till att föräldrarna väljer att döpa sina barn in i den kristna gemenskapen.

”För de äldre barnen är det Klapp och klang som gäller, med olika innehåll anpassat för åldersgrupperna upp till sju år”, berättar Johan Fällman, som precis som Tobias är relativt nyanställd i församlingen.

Båda två har värdefulla erfarenheter med sig av hur Svenska kyrkan kan hitta sin roll i barn- och ungdomsarbetet, och där församlingarna har lyckats vända negativa låga siffror till att i stället locka massor av barn och ungdomar till olika ak-

tiviteter. Tobias i Nacka kommun, där Fisksätra projektet var en sådan erfarenhet. Johan först i Hörnefors, och senare i Gustavsberg i Ingarö församling, där kyrkan blev en attraktiv plats för kommunens ungdomar. Den nya organisationen ska förhoppningsvis underlätta denna utveckling även här.

”Vi har delat in oss präster i tre ansvarsområden: Jag har ansvar för 0 till 12 år, Anna Lundgren för

kväll för hela familjen. Då ordnade vi mat och ibland någon form av underhållning eller föredrag. Dessa kvällar blev mycket uppskattade. Det ledde också till att olika åldrar och kulturer möttes. Vi arrangerade ’Världens fest’, med knytkalas och mat från nästan hela världen, bad bordsböner och sjöng sånger från de länder som kvällens deltagare kom från. Men, efterrätten höll vi på, den skulle vara hel-svensk!” berättar Johan och tillägger att ”Världens

pingis, ordnade skattjakter och övernattningar. Det sista är verkligen bra för att vi ska lära känna barn- och ungdomarna och att de ska skapa relationer till varandra,” säger Tobias.

Genom barnen når man också föräldrarna. Himmel och pannkaka är ett typiskt sådant koncept. Lek, pannkaksmiddag och en avslutande gudstjänst. Här får även föräldrarna chans att lära känna och engagera sig i kyrkan;

”Kyrkan måste visa att vi är varandras medmänniskor och då ska vi finnas där vi kan vara ett stöd för alla åldersgrupper”

13 till 25 år, vilket i och för sig är ett vikariat, tills tjänsten har blivit tillsatt. Anna har även 26- till 64-åringarna. De som är äldre har jag också ansvar för”, förklarar Tobias och menar att det är ett sätt att verkligen markera att alla åldersgrupper är lika viktiga och inga får glömmas bort; resurserna måste bli rättvist fördelade.

”Vi vill också med vår nya organisation framhålla att vi är en arbetsplats med tre kyrkor. Aktiviteter ska finnas i alla dessa kyrkor. Men visst, Visborgskyrkans kyrkolokal passar bättre för de riktigt små barnen än vad domkyrkans stora medeltida rum gör”.

I den gamla Klockargården, intill domkyrkan, ska det nu skapas ett Ungdomens hus. Ungdomsverksamheten har länge varit uppskattad i Visby och här ska ungdomar från 14 år och uppåt känna sig som hemma och aktiviteter ska till stor del utgå från deras egna önskemål. Det ska vara ”drop in”, inga bestämda tider när man ska komma och gå.

”I Gustavsberg hade vi en gång i månaden fredags-

fest” var ett av många teman. Andra teman kunde vara, skördefest, jul/Lucia, schlager och så vidare. ”Jag hoppas att något sådant ska kunna genomföras även här i Visby”.

After school är en annan ny aktivitet som riktar sig till skolbarn från 7 och upp till 12 år. En gång i veckan välkomnas de till någon av kyrkorna. Här gäller det att skapa en mötesplats med roliga givande aktiviteter så att de trivs. Det blir lite av en minivariant av en fritidsgård.

”Vår förhoppning är att vi bygger upp en relation så att de väljer att konfirmera sig när de kommer upp i åttonde klass”, säger Johan och berättar hur femteklassare i Hörnefors kunde säga att ’de längtade till åttan så att de kunde få konfirmera sig’. Då har man lyckats”.

I Fisksätra berättar Tobias fick alla barnen till kvällsavslutningen skriva en fråga och så drog man en och diskuterade. Det blev uppskattat och ett relevant innehåll under samlingen.

”Men vi spelade också

kanske i körsång eller som frivilligarbetande i ett socialt projekt.

Ett av de områden som Johan redan har tagit itu med är konfirmationen. Här ska det kompletteras med flera olika varianter, så att det passar alla ungdomar och föräldrar, deras skolgång och sommarsemesterar. Ett alternativ blir säkert att lära sig genom att dramatiska och skapa musik, det är en form som Johan har goda erfarenheter av. ”Det ledde faktiskt till att flera föräldrar kom och frågade om vi inte hade någon form av konfirmation även för dem”, säger Johan stolt.

Även ledarutbildningen kommer att förnyas. De tankar som Johan har bygger på att utbildning ska ges i olika etapper. Som ung ledare ska du under det första året jobba med de yngre för att i god tid få växa och mogna in i rollen som ledare samt bygga relation med församlingens framtida konfirmander. Det ska också arrangeras ledarläger och resor riktade enbart till ledare, där nytta, nöje och gemenskap stärks och ledaren

Bred barn- och ungdomsverksamhet.
Foto: Linda May Dhlström och Lars Bäckman.

får chans att utveckla sig genom att arbeta med olika åldersgrupper och verksamheter.

”Kyrkan måste visa att vi är varandras medmänniskor och då ska vi finnas där vi kan vara ett stöd för alla åldersgrupper”, säger Tobias Nellvik och Johan Fällman tar vid och berättar om planerna för Campus Gotland där Visby domkyrkoförsamling kommer att erbjuda samtalsgrupper för studenterna. Men även gudstjänster på andra språk är aktuellt: ”I dag finns det så många utländska ungdomar, inte minst på Campus, som vi

kan möta med en gudstjänst på till exempel engelska”, förklarar Johan och ser dessa som nya målgrupper för församlingen.

”Jag har funderingar om det finns tid att få i gång mer musikgrupper bland ungdomarna. Det kan vara för att spela på ungdomsmässor men också som gatumusiker under sommarmånaderna. Tänk vilket roligt sommarjobb det skulle vara”, berättar Johan entusiastiskt.

Som sagt vad – i Domkyrkoförsamlingen händer det just nu en hel del för alla åldrar, inte minst för barn- och ungdomar.

Om Gudstjänst, dop, vigsel och begravning

Samtal med kyrkoherde Tomas Holdar och Britta Lundqvist. Sudrets pastorat

Gudstjänsten, dop, vigsel och begravning, är kanske det många förknippar allra mest med kyrkan. Men under de senaste decennierna har gudstjänsten kommit lite i skymundan för så mycket annan verksamhet som sker i kyrkans regi. Tomas Holdar och Britta Lundqvist i Sudrets pastorat berättar om hur viktig gudstjänsten är för dem.

”Gudstjänsten är hjärtat, ja, själva hjärtslaget i kyrkans verksamhet, men gudstjänsten har under en lång tid, och kanske särskilt under de senaste decennierna kommit att betyda mindre för gemeneman”, säger Tomas Holdar, kyrkoherde i Sudrets pastorat.

”Jo, diakoni och ungdomsverksamhet har nog tagit över som mer betydelsefulla delar av vår verksamhet för många av medlemmarna”, lägger Britta Lundqvist till. Hon är en engagerad medlem och flitig gudstjänstbesökare i Havdhems församling – en av tre församlingar som ingår i Sudrets pastorat.

”Men jag vill säga att för många med mig är det gudstjänsten som skapar rytmen, veckans- och kyrkoårets rytm, där alla möjliga livsteman och existentiella frågor kommer upp och presenteras varje söndag”, försäkrar Tomas.

”Gudstjänst är för mig söndag – så har det varit länge, länge. Då går jag och min man i kyrkan, och det har vi gjort i många år. Jag är också kyrkvärd, så ibland har man sådana uppgifter också”, säger Britta, som bor vid kusten i Silte socken.

Pastoratet har 14 kyrkor. Tre huvudgudstjänster firas varje söndag året om. Det är tre församlingar, så varje församling firar en gudstjänst. I vilken kyrka det är varierar. Men pastoratet ställer inte av någon kyrka utan använder alla, även om det i vissa kyrkor kan bli långt mellan gudstjänsterna. Hemse kyrka är den kyrka som det nästan alltid är en söndags gudstjänst.

”Jag går helst i någon av kyrkorna i min församling”, säger Britta. Så är det för de flesta församlingborna, men visst finns det kanske en och annan som inte gärna lämnar sin socken.

Tre präster

De är tre präster i Sudrets pastorat och de turas om så att en av dem får en ledig söndag. Det kan hända att en och samma präst har alla tre gudstjänsterna. På söndag har Tomas hela fem gudstjänster; tre mässor och två gudstjänster på äldreboende, så kan det bli.

En vanlig söndag kan Tomas räkna ihop cirka femtio besökare sammanlagt på de tre gudstjänsterna. Det är hyfsade besöks-siffror för landsorten och Britta förklarar det med: ”Vi har bra präster. De

är jordnära och kan i sin predikan alltid på ett bra sätt knyta an dagens text till den verklighet vi lever i. Det är uppskattat”. Men Tomas tonar lite

Musik skapar ett fint samspel mellan musik och ordet, som ger fördjupade dimensioner”.

blygsamt ner sin och kollegornas roll och säger att det beror på något annat, något större. Jag tror han menar stark tro och tradition.

Att ha med musik, solister eller körer, är något både Britta och Tomas uppskattar, men Tomas är inte så beräknande att det skulle vara för att få fler besökare till kyrkan; men han tycker att det förhöjer gudstjänsten: ”Musik skapar ett fint samspel med ordet. Det skapar fördjupade dimensioner”.

De kyrkliga handlingarna

Vi går över till de kyrkliga handlingarna som dopet, vigseln och begravningen kallas.

Dopet - det är då man blir

kristen och också medlem i Svenska kyrkan.

”Man kliver in i livet. Föräldraskapet. Det är en tröskelsituation”, säger Tomas.

”Det är också då vi får vår tillhörighet”, säger Britta och Tomas håller med och fyller i att ”vi genom dopet får vårt kristna namn. Det är en identitet som vi bär med oss i alla våra roller”.

Alla barn som föds av

medlemmar i pastoratet får besök av diakoniasisten när de är cirka fyra månader. Med en liten enkel present och information om Svenska kyrkan och dopet, välkomnas barnet. Det är uppskattat och antalet dop har inte minskat under de sex år som Tomas har varit kyrkoherde i pastoratet.

Vigseln då, vad spelar den för roll i Svenska kyrkan i dag? ”Jodå, vigseln är också en form av tröskel. Man går in i ett familjebildande, delar ansvar, trohet och lovar varandra ömsesidig kärlek. Sen kan familjer se så olika ut, men det här är en rit som jag tror vi behöver. Det är också bönen, omtanken och väl-signelsen som ingår i vigseln, det kan man också

behöva; att leva tillsammans är den främsta levnadskonsten, inte enkel, men rolig och spännande när det går bra”, säger Tomas och ler.

Begravning. Då återstår begravning av de kyrkliga handlingarna. Tomas blir allvarlig och säger att:

”Vi har djupt existentiella behov att få ordna, ritualisera, formulera våra tankar när livet försvinner, när vi skiljs från varandra. Den kyrkliga begravningen är ett sätt att få processa sin sorg och saknad, men också att ge det kristna hoppet - tron på att livet är större än döden och evigheten, se ljuset som välkomnar. Det här betyder mycket för många medlemmar”.

”Till de här trösklarna skulle jag vilja lägga till konfirmationen, visserligen är det undervisning, men det är också ett inträde - det är då man blir vuxen och ska förstå att man får mer ansvar.”

Vi sitter utanför församlingshemmet i Havdhem. Det är mitt i juli, sommar och varmt och Gotlands befolkning har mer än fördubblats under dessa sommarveckor. Visst påverkar det också hur Svenska kyrkan arbetar.

”Jo, Sommarkyrkan innebär morgonandakt med frukost varje torsdag i Hablingbo kyrka, sommarmusik varje tisdag i någon av pastoratets kyrkor och på torsdagskvällarna är det kvällsmässa i

Hus fiskeläge”, så inte drar vi ner på aktiviteterna.

Kanske kan man då tro att vinterhalvåret är lugnare, men Tomas och Britta talar om kvälls-andakter, soppgudstjänster och kristen djupmeditation som hålls regelbundet i pastoratet under terminerna.

”Skulle vi dra ner på gudstjänsterna, då kommer det färre, så det gör vi inte”.

Om dop eller vigsel är på en annan plats än i kyrkorummets, spelar inte någon större roll för Tomas.

”I Apostlagärningen, kap 8 står det: Här finns det vatten. Är det något som hindrar att jag blir döpt? Det är dopet i sig som är det viktiga, inte platsen. Faktum är att det inte heller är någon trend att man vill ha en vigsel utanför kyrkan, men däremot så har det blivit allt vanligare med mindre bröllop med färre deltagare, och det är inte bara en följd av covidpandemin.

Gudstjänsten är basen i kyrkans verksamhet. Kanske kommer det inte alltid särskilt många församlingsmedlemmar, men i pastoraten är man mån om att på söndagen ska det vara gudstjänst, så som det har varit i våra kyrkor i snart tusen år - det ändrar man inte på i första taget.

Kyrkan mitt i byn, i prästgården lyser det och där bor det så klart en präst

Att vara en del av sin församling, bo och leva i den bygd man verkar. Det var så Stefan Sundelin ville ha det som präst. Burs pastorat

Otendag i kyrkanget i Lau. En kopp kaffe och något tilltugg, småprat och ett och annat problem som kan lösas. Så ser det ut varje tisdagseftermiddag under sommarhalvåret. Foto: Lars Bäckman.

Stefan Sundelin ville bo på landet, i en prästgård och vara en del av sin församling. Det var motsatsen till den tjänst han hade som komminister i Växjö, en medelstor stad. Där var han tämligen anonym.

”Var man ute, i en affär till exempel, så var det aldrig någon som kände igen mig, eller talade direkt till mig”, säger Stefan Sundelin och lägger till att; ”Jo kanske någon rödbrusig herre som satt utanför butiken som kunde kommentera prästkragen och någon enstaka gång så mötte man kanske en ’konfirmandmamma’ som kunde nicka

igenkännande åt mig”.

Jag förstår att Stefans bild av att vara präst var något helt annat än detta. Att få vara kyrkoherde på landet, bo i en prästgård, och vara en del, en tillgång i det samhälle och sammanhang som pastoratet ingår i, så såg den vision ut som han hade av prästämbetet.

När en tjänst som kyrkoherde i Burs pastorat, med boende i en av öns vackraste prästgårdar, utannonserades, tvekade inte Stefan och hans hustru Elin, som också är präst och hade fått en tjänst på Visby stiftskansli.

Burs pastorat omfattar förutom Burs, även församlingarna i Stånga, När och Lau.

I november 2019 bar det i väg med de två barnen i förskoleåldern till Gotland. Bara tre månader senare slog pandemin till och stängde ner mycket av livet såväl på landsbygden som i städerna.

”Javisst har coronapandemin påverkat livet på landet, inte minst vad det gäller gudstjänstliv och de kyrkliga handlingarna som dop, vigslar och begravningar. Men även föreningslivet och möjligheterna att träffas och

umgås har begränsats”. Trots det så tycker Stefan att han har blivit en tydlig representant för kyrkan. De bor i prästgården, dottern Dorotea går på förskola i Burs och sonen ska precis börja första klass i Stångas skola. Där vet alla vilka Stefan och Elin och deras barn är. Det är en mötesplats.

” Jag tror att hyfsat många vet vem jag är. Gotlänningarna är trevliga och de är inte rädda för att fråga. Det uppskattar jag. Vi känner oss välkomna.”

Stefan och Elin är måna om att leva stor del av sitt liv inom pasto-

ratets gränser. Det finns två livsmedelsaffärer, Malmahallen i Stånga och Närbodi i När; de varvar vilken de handlar i, men ytterst sällan i Hemsse eller Visby. Ett antal bra restauranger är också en krydda på landsbygden, särskilt under sommaren. Två av dessa är det gångavstånd till och ett par är öppna året runt – det är en landsbygdslyx som de uppskattar.

Stefan och Elin har gått med i Burs bygdegårdsförening och välkomnat den tradition som rått sedan länge att i socknen firas midsommar på prästgårdens storgård.

Fyra kyrkor innebär att varannan vecka är det söndagsgudstjänst i varje kyrka. Många i pastoratet är sockentrogna och vill helst gå i sin egen sockenkyrka, så det håller Stefan hårt på.

Nu ser han fram emot att få komma i gång med körer, bibelgrupper och inte minst, gudstjänstfirande i normal omfattning. Det gäller inte minst till de stora högtiderna jul och påsk. De senaste åren har gudstjänstfirandet blivit i en allt för begränsad omfattning, vilket också kommer fram när han träffar folk; de vill komma till kyrkan och sjunga sina psalmer. Det gäller såväl sommarpsalmer i Lau, en tradition sedan många år, och så klart till jul, då psalmerna om julens glädjebudskap sjungs.

”Nästa år hoppas jag också kunna starta en egen konfirmandgrupp. Underlaget ser bra ut här i pastoratet. Det finns femton ungdomar i rätt ålder i pastoratet”, säger Stefan som i år har en gemensam konfirmandgrupp med Fardhem och Garda.

Varje tisdag eftermiddag, från tidig vår och en bit in på hösten, arrangeras det otendag vid någon av pastoratets kyrkor. Även här är det ett schema, så att alla kyrkor får del av aktiviteten. Det är enkelt och avslappnat. Det serveras kaffe och någon kaka. Ibland är det femton, ibland fem som kommer. Men det här är en kontaktyta som Stefan uppskattar och som tydligen en hel del i pastoratet också gör.

”Sakta men säkert så lär jag känna människorna, inser hur det hänger ihop med gårdar och släkten, att någons barnbarn har jag döpt, och en annans bror har jag begravt. Så är det att vara präst på landsbygden. Eller som en person jag mötte i affären som såg att jag hade prästkragen och frågade om jag var präst här i pastoratet. Då kom kommentaren: ’Ja, ja då vet jag att du en vacker dag kommer vara den som begraver mig’. Jag sa väl något generad om att jag hoppades att det dröjer, men insåg att får man den kommentaren då är man en naturlig del av bygden.”

Kyrkoåret – kyrkans kalender

Kyrkoåret är en kalender där du varje vecka kan läsa olika bibeltexter. De handlar bland annat om Jesus liv och innehåller tankar om livet. Året börjar med advent, det är den första dagen i kyrkoåret.

Kyrkoårets kalender har varje söndag och helgdag ett eget namn och ett eget tema. Tre olika bibeltexter och en psalm ur psaltaren i Bibeln hör till varje söndag. Bibeltexterna berättar bland annat

om Jesus liv, död och uppståndelse.

Kyrkans tre största högtider är:

- julen, när vi firar att Gud föds som människa
- påsken, när vi firar Jesus död och uppståndelse
- pingsten, som är den heliga Andens högtid. Vi firar att lärjungarna, och vi, har fått Anden, Guds osynliga närvaro bland oss människor.

Veckans texter får du höra om du går till söndagsgudstjänsten. Prästen eller någon ur församlingen kan också läsa

texterna under andra gudstjänster eller andakter under veckan.

Maria, Jesusbarnet och de tre herdarna. Tavla i Follingbo kyrka.

De fem mest önskade psalmerna vid begravning

Enligt Fonus 2020

Psalm 249 Blott en dag
Psalm 297 Härlig är jorden
Psalm 190 Bred dina vida vingar
Psalm 231 Oändlig nåd (Amazing grace)
Psalm 248 Tryggare kan ingen vara

Prästlönetillgångar i Visby stift

Jord-, skog- och fondförvaltning

Kyrkans jordägande har en lång historia. Den första marken skänktes till kyrkan av Olof Skötkonung, efter sitt kristna dop i Husaby källa år 1008. Så här arbetar vi i dag. Text: Line Obermeier och Arvid Mickelåker. Foto: Line Obermeier.

För att få bilda en församling behövde prästen kunna försörjas. Därför donerades jord och skog till kyrkan för prästens försörjning, därav namnet Prästlönetillgångar. Det var inte förrän 1910

församlingar enligt ett andelstal, andra hälften går till nationella nivåns utjämningsystem. Utdelningen brukar ligga på ca 2,5–3,5 mkr/år.

Organisationen för att

”Syftet med tillgångarna är enligt kyrkoordningen, att bidra till Svenska kyrkans förkunnelse-

som en lagändring gjorde att prästerna fick lön istället. Prästgårdarna blev då tjänstebostäder och marken arrenderades ut av församlingen. Numera förvaltas tillgångarna på stiftsnivå, men som en egen juridisk person.

På Gotland består markinnehavet av drygt 10 000 ha, fördelat på ca 7 500 ha skogsmark och 2 500 ha jordbruksmark. Det finns också ett fondkapital på ca 30 mkr.

Syftet med tillgångarna är enligt kyrkoordningen, att bidra till Svenska kyrkans förkunnelse. Hälften av avkastningen delas ut till Gotlands

förvalta tillgångarna består dels av några tjänstepersoner, dels av den förtroendevalda egendomsnämnden, som utses av Stiftsfullmäktige. Tjänstepersonerna har en långtgående delegation på att sköta all löpande verksamhet, såsom regelbundna omförhandlingar av jordbruksarrenden (ca 160 stycken), upplåtelse av jakt, delta i lantmäterierärenden, dikningsfrågor, el- och fiberdragningar, förnyelse av avloppsser-vitut, svara på remisser/förslag från bl.a. Länsstyrelsen m.m. Egendomsnämnden som består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare tar be-

slut om större frågor av mer strategisk karaktär, såsom köp och försäljning av större skogs- och lantbruksfastigheter, placering av fondmedel, större markupplåtelse, policydokument etc.

När det gäller skogsförvaltningen är den upphandlad och sköts sedan 2008 av Skogssällskapet i nära samarbete med tjänstepersonerna och egendomsnämnden.

”Svenska kyrkans färdplan för klimatet och målet om klimatneutralitet till år 2030”

Skogen finns i nästan varje socken på ön och fördelar sig på över 100 fastigheter. En stor del (ca 20 %) är avsatt för naturvårdsändamål och skogsbruket är även certifierat enligt FSC®. Ungefär 40 av Gotlands ca 200 ängen är på så kallade prästlönefastigheter och förvaltningen är måna om att säkerställa hävden av dessa biolo-

giskt mycket värdefulla områden.

Förvaltningen är också angelägen om att bidra till Svenska kyrkans färdplan för klimatet och målet om klimatneutralitet till år 2030. Alla 13 förvaltningar av Prästlönetillgångarna i Sverige har bl.a. gemensamt enats om att till 2022 implementera en gemensam metod för redovisning av utsläpp och upptag av växthusgaser.

På Gotland pågår arbete för att bl.a. bidra till miljövänligt bostadsbyggnade, anläggande av sol- och vindkraftsparker m.m.

Mer information om Prästlönetillgångarna finns på Visby stifts hemsida: svenskakyrkan.se/visbystift/jord-och-skog

Vad kan du om Svenska kyrkan

Svenska kyrkan Quiz

1. När slutade kyrkovalet ha samma mandatperiod som de allmänna valen?

- a) 1997
- b) 1994
- c) 2010

2. Vad måste man uppfylla för att få rösta i kyrkovalet?

- a) svenskt medborgarskap, medlem i svenska kyrkan och ha fyllt 16 år
- b) medlem i svenska kyrkan, vara döpt och ha fyllt 18 år
- c) medlem i svenska kyrkan, svenskt medborgarskap och ha fyllt 21 år

3. Vilket uppdrag förlorade kyrkan till en myndighet 1991?

- a) överförmyndarskap
- b) skatteindrivning
- c) folkbokföringen

4. Hur många medlemmar har Svenska kyrkan?

- a) 5,8 miljoner
- b) 3 miljoner
- c) 6,2 miljoner

5. Vad hände år 2000?

- a) Svenska kyrkan skildes från staten
- b) Sverige fick sin första kvinnliga biskop
- c) man måste aktivt ansöka om medlemskap i Svenska kyrkan

6. Vem blev Sveriges första kvinnliga biskop?

- a) Antje Jackelen
- b) Susanne Rappmann
- c) Karin Johannesson

7. Vad är speciellt med Uppsala domkyrka?

- a) det är Sveriges äldsta domkyrka
- b) det är Sveriges största domkyrka
- c) det är Sveriges rikshelgedom

8. Hur många stift finns det i Sverige?

- a) 52
- b) 13
- c) 7

9. Vilket år klubbade kyrkomötet igenom samkönade äktenskap?

- a) 1997
- b) 2015
- c) 2009

10. Vem är Kyrkomötets nuvarande ordförande?

- A) Levi Bergström
- B) Karin Perers
- C) Carina Etander Rimborg

Rätta svaren se sista sidan.

Visst du att...

I Svenska kyrkan är det sedan i fjol för första gången fler kvinnor som är präster än män.

År 1959 blev det tillåtet för kvinnor att bli präster i Sverige och året därpå vigdes de tre första kvinnliga prästerna. Fram till början av 80-talet kunde manliga kollegor vägra att arbeta med kvinnliga präster, men den regeln togs bort då. På Gotland arbetar det i dag tolv kvinnliga präster och de är därmed något fler än sina manliga kollegor.

Petra Guteskär, präst i Norra Gotlands pastorat, är den senaste kvinnliga präst som vigts i Visby stift. Här tillsammans med biskop Thomas Petersson 2018.

Ett gemensamt ansvar att vårda Gotlands medeltida kyrkor

Om Samfälligheten Gotlands kyrkor

Grötlingbo kyrka samt kerub och interiör Ardre kyrka. Foto: Pär Malmros och Lars Bäckman.

På Gotland finns det 92 medeltida kyrkor. Det är unikt, att så många medeltida kyrkor finns på en så pass begränsad yta som Gotland ändå är. Våra kyrkor är också mycket välbevarade från tiden då de uppfördes på 11- och 1200-talen, och sedan dess har få större ombyggnader gjorts.

Men stora medeltida stenbyggnader kräver underhåll. Taken som ofta är av trä måste ses över och läggas om, och tjärstrykning av tak och torn sker regelbundet. Fukt och inneklimat är ett annat problem. Näs-

tan alla kyrkor genomgår också på en cirka 20 till 40-årig period en större utvändigt och/eller invändigt restaurering. Men alla kyrkor besiktas regelbundet för att konstatera skick och vilka underhåll som kan vara nödvändiga. Puts och stendetaljer, måleri och snickerier är sådant som kontinuerligt måste ses över. Det är kvalificerade restaureringsarbeten och det krävs tillstånd från kontrollmyndigheten, länsstyrelsen, så att det sker på rätt sätt. Med andra ord: det är mycket för en församling att ansvara för.

1984 bildades därför Samfälligheten Gotlands kyrkor, som har

ansvar för vård- och underhåll av de 93 kyrkobyggnader som omfattas av kulturmiljölagen. Det här är en unik lösning i Sverige. Dessförinnan var det alltså upp till varje pastorat att ansvara för underhåll av kyrkobyggnaderna.

För många mindre församlingar var det en stor kostnad. Det var heller inte helt enkelt att bedöma vad som skulle göras, beräkna kostnader och göra en upphandling så att rätt hantverkare kom och utförde arbetet. Med Samfälligheten kunde detta rationaliseras till ett par anställda, i dag är det en ingenjör, en ekonom och en förvaltningsassistent, som tar ansvar för administrationen kring restaureringarna.

Samfälligheten styrs på ett demokratiskt sätt, med ett fullmäktige där varje sockenkyrka är representerad med var sitt mandat, förutom Domkyrkoförsamlingen som har åtta mandat. Utifrån detta forum, som sammanträder minst två gånger per år, väljs en nämnd som blir den verkställande.

Att renovera och restaurera gamla byggnader kräver den rätta hantverkskunskapen. Det här var ett kunnande som var på utdöende. Samfälligheten var då en av stiftarna som i mitten av 80-talet startade Byggnadshyttan på Gotland, med välutbildade och erfarna byggnadsnickare och konservatorer. I dag finns inte denna byggnadshytta kvar, i stället görs upphandling av entreprenör inför varje kyrkorestaurering. Flera byggnadsfirmor på Gotland har numera rätt

hantverkskompetens och inriktning och kan komma i fråga för åtgärderna.

Varje år sker ett flertal restaureringar i olika omfattningar. Utöver det är det mindre åtgärder och akuta insatser som sker löpande.

stöd som via Svenska kyrkans kansli i Uppsala fördelas till stiftet efter nyckeltal, därefter fördelar stiftsstyrelsen ersättningen från staten till de olika projekten i stiftet.

Tack vare Samfälligheten Gotlands kyrkor kan även de minsta försam-

tida kyrkor och Visborgskyrkan är så unika att denna utdebitering och den statliga kyrkoantikvariska ersättningen som tilldelas Gotland, gör det möjligt att bevara och bruka detta kulturarv.

Samfälligheten Gotlands kyrkor har det ekonomiska underhållsansvaret men det är den enskilda församlingen som ansvarar för att ha tillsyn och omvårdnad om kyrkobyggnaden och att rapportera in underhållsbehov till Samfälligheten.

Passa på att besöka våra välskötta och inte minst, intressanta kyrkor; gärna på en gudstjänst eller annat arrangemang.

Våra gotländska kyrkor står ofta öppna och välkomnar alla att komma in. Bara att gå in i ett så orört medeltida rum, fyllt av historia och som erbjuder ett lugn och en stämning som är svår att få någon annanstans är en värdefull upplevelse.

”Att renovera och restaurera gamla byggnader kräver den rätta hantverkskunskapen”

De större arbetena följer en restaureringsplan och är prioriterade efter hur stora behoven är. Samfällighetens fullmäktige beslutar om vilka kyrkor som är på tur att projekteras, och så småningom restaureras. Samfälligheten ansöker om kyrkoantikvarisk ersättning till varje projekt. Det är ett statligt

lingarna genomföra de nödvändiga renoveringar som ska ske. Samfälligheten får 15 öre per kyrkoskattekrona som betalas av de kyrkotillhöriga på Gotland. Dessa medel används till den egeninsats som idag är hög och som behövs för att kunna ansöka om den statliga kyrkoantikvariska ersättningen som minskat i storlek. Gotlands medel-

Känner du igen kyrkorna?

Gotland har 92 medeltida kyrkor. Många är ganska lika varandra. Känner du igen dessa?

Rätt svar se sista sidan

Vad vill de olika nomineringsgrupperna?

- och vad skiljer dem egentligen åt... Det kan du läsa om här.

Visby stift har erbjudit samtliga nomineringsgrupper som ställer upp i valet till stiftsfullmäktige möjligheten att delta med en kort presentation som ska utgå från fyra färdiga frågor. Detta

för att förenkla för medlemmarna att jämföra alternativen när de ska göra sitt val. Här kan du se vad nomineringsgrupperna prioriterar i sitt arbete på stiftsnivå.

Förutom dessa fyra nomineringsgrupper har även Sverigedemokraterna och Frimodig kyrka, som också ställer upp i valet, haft möjlighet att svara på frågorna.

POSK

Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan

- **Vilken är den största utmaningen för Svenska kyrkan och stiftet?**

POSK anser att vi måste börja våga ta i de stora framtidsfrågorna för Svenska kyrkan och stiftet. Hur ska vi klara att vara kyrka i alla socknar? Hur ska vi kunna bevara våra 92 medeltida landsbygdskyrkor? Vi har sviktande medlemstal. Kyrkoantikvarisk ersättning har inte höjts sedan den tillkom – men allt underhållsarbete på kyrkorna har blivit dyrare. Ett antal församlingar och pastorat har redan idag en ansträngd ekonomi. I många socknar är kyr-

kan det som finns kvar när skolan och affären lagt ner. Kyrkan är oerhört viktig för en levande landsbygd – det är vi som förtroendevalda och medarbetare inom kyrkan som måste hitta vägar för ett bestående framtida aktivt kyrkoliv.

- **Hur vill er nomineringsgrupp möta de utmaningarna?**

Genom att driva dessa frågor i stiftsstyrelsen, genom motioner till stiftsfullmäktige samt ett aktivt deltagande i genomförandet av "Vårt Gotland 2040", Region Gotlands utvecklingsstrategi

- **Vilka är de tre viktigaste frågorna för er under kommande mandatperiod?**

- Klimat- och miljöfrågorna. Kyrkan har ett självklart ansvar för vår skapelse och dess framtid. Vi ska sköta kyrkans skog och mark på ett långsiktigt effektivt, etiskt och ekologiskt hållbart sätt

- Allt som hör till det kyrkliga kulturarvet. Det handlar om kyrkobyggnaderna, om kyrkogårdarna, om utveckling av pilgrimsturism och kanske mest av all: kyrkomusikens unika och omistliga värde

- Visby stifts ställning som SKUT-stift. Svenska kyrkan i utlandet kämpar precis som våra gotländ-

ska församlingar med en krympande ekonomi. Vi behöver bli mera aktiva här för att markera att vi är SKUT-stiftet. Vi behöver i kyrkomötet driva frågan om att SKUT är en viktig del av Svenska kyrkans arbete och framtid.

- **Vem kommer att märka skillnaden om ni får mer inflytande i stiftsfullmäktige?**

De som väljs på POSK-mandat ska gemensamt driva POSK's frågor. Det kommer att märkas i de beslutande organen. Genom att få bifall på motioner i stiftsfullmäktige, får det effekt i socknarna runt om på Gotland.

Inger Harlevi, kandidat för POSK:s nomineringsgrupp.
Foto: Lars Bäckman.

Kyrklig Samverkan i Visby

- **Vilken är den största utmaningen för Svenska kyrkan och stiftet?**

Att vara en omtänksam kyrka där människor finner det meningsfullt och självklart att vara medlem.

Att verka för alla människors lika värde.

Att vara en kyrka som tänker på miljö och klimat.

Att kyrkan syns och hörs och är en tydlig kraft i samhället.

- **Hur vill er nomineringsgrupp möta de utmaningarna?**

Kyrklig Samverkan i Visby Stift är det gotländska alternativet.

Vi fokuserar på att våra församlingar med de 92 medeltida kyrkorna är en naturlig samlingsplats i socknen, att de är öppna och lättillgängliga för alla.

Att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission är grundläggande för vår kyrkans arbete.

- **Vilka är de tre viktigaste frågorna för er under kommande mandatperiod?**

Att göra kyrkan tillgänglig för var och en 365 dagar om året för bön, reflektion, och stimulans, där våra tre ledord MÖTAS, VILA och VÄXA utvecklas.

Att kyrkorummet blir en naturlig träffpunkt och kulturmötesplats – "Kyrkan mitt i byn", där den kristna tron får näring och kan utvecklas.

Att församlingarna utvecklas och att byråkratin inom kyrkan minskar, där fokus läggs på lokalplanet.

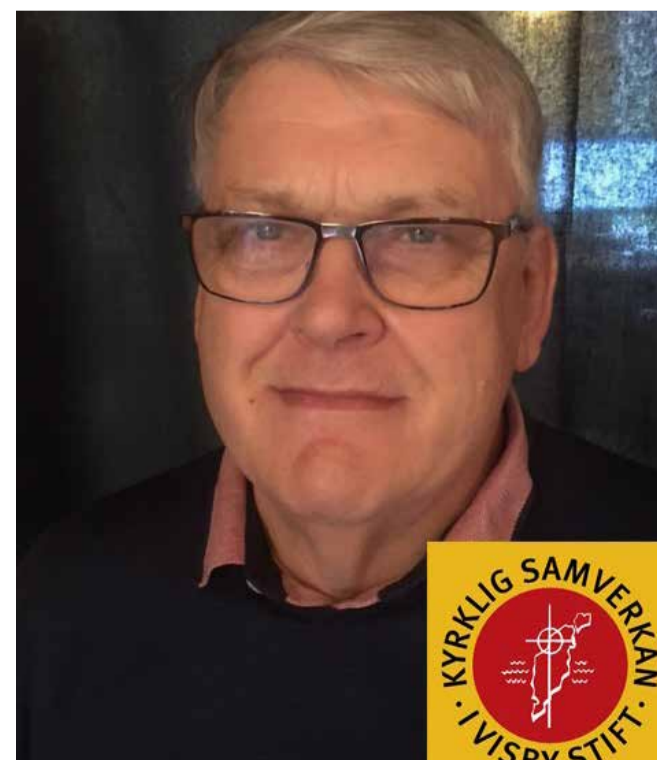
Att göra kyrkan tillgänglig för var och en 365 dagar om året för bön, reflektion, och stimulans, där våra tre ledord MÖTAS, VILA och VÄXA utvecklas.

- **Vem kommer att märka skillnaden om ni får mer inflytande i stiftsfullmäktige?**

Envar skall kunna glädjas åt en öppen folkkyrka med låga trösklar och högt i tak.

Många fler skall se att kyrkan tar aktiv ställning för det goda samhället som med diakoni ställer upp för att lindra sorg och utanförskap.

Barn och unga får ta plats och de äldres erfarenhet och visdom tas tillvara.

Peder Fohlin, kandidat för Kyrklig Samverkans nomineringsgrupp. Foto: Privat.

Carin Jacobsson kandidat för Centerpartiets nomineringsgrupp.
Foto: Privat.

Centerpartiet

- **Vilken är den största utmaningen för Svenska kyrkan och stiftet?**

Svenska kyrkan har olika utmaningar och förutsägningar i olika delar av landet. Men även inom Visby stift ska vi verka för en bra balans mellan tätort och landsbygd. Viktiga att alla ska kunna leva och förverkliga sina drömmar oavsett var man vill bo. Därför behöver det lokala perspektivet stärkas. Det finns ett stort engagemang för en demokratisk folkkyrka, med lokala församlingar som är en grund att bevara och utveckla det kulturarv som finns i kyrkobyggnader, våra kyrkogårdar och i musik och kyrkokonst.

Svenska kyrkan skall vara del av den världsvida kyrkan. Genom sitt internationella arbete, ACT, och jobba i samverkan med andra kyrkor och organisationer arbeta långsiktigt mot

fattigdom, förtryck och orättvisor. Församlingarna kan och bör bedriva sociala verksamheter, ha en tydlig roll i den lokala utvecklingen. Det kan handla om arbete med nyanlända, aktiviteter som främjar integration eller riktade till de som idag är arbetslösa.

Svenska kyrkan i utlandet, SKUT, är viktig för många som bor och vistas utanför Sverige. Dels som gudstjänstfirande församling med diakonalt arbete liksom sitt hjälpanarbete för svenskar som hamnat i fängelse, blivit sjuka eller hamnat i svårigheter på resa.

Vi vill också värna om det lokala ideella engagemanget i gudstjänster, ungdomsverksamhet och framför allt verksamhet barnverksamhet i våra socknar men även annan församlingsverksamhet.

Vi har att bruka, utan att förbruka, jordens resurser. Detta ansvar sträcker sig över barnbarnens frihet.

- **Hur vill er nomineringsgrupp möta de utmaningarna?**

Bli bättre på att framföra våra tankar och idéer. Det handlar om att finnas med bland annat på sociala medier men även att vi som jobbar inom kyrkan ska synas på de olika plattformarna.

- **Vilka är de tre viktigaste frågorna för er under kommande mandatperiod?**

Ge mer resurser till arbetet med barn och unga. Unga vuxna är en grupp vi tappar och där är det viktigt att stärka resurserna.

Arbeta för att Samfälligheten Gotlands kyrkor kommer att finnas kvar för att kunna förvalta det kyrkliga kulturarvet på Gotland. En organisation som vi är unika med i Sverige.

Arbeta för att finnas till för dem som är mest utsatta och på flykt. Och jobba mot främlingsfientlighet.

- **Vem kommer att märka skillnaden om ni får mer inflytande i stiftsfullmäktige?**

Barn, ungdomar och de mest utsatta i samhället. Att vi då kan se en tydlig roll i det lokala församlingsarbetet i dessa verksamheter.

En grön och hållbar kyrka. Vilken innebär att vi jobbar för en fossilfri kyrka 2030. Och på så sätt vara en förebild i omställningen till ett miljömässigt hållbart samhälle för god miljö och ekonomisk utveckling.

Värna och utveckla lokalt det ideella arbetet engagemanget för medmänniska gärningar.

Bo Segerheden, kandidat för Alternativ för Sveriges nomineringsgrupp.
Foto: Privat.

Alternativ för Sverige

- **Vilken är den största utmaningen för Svenska kyrkan och stiftet?**

Svenska kyrkan har en omistlig roll i samhället som förmedlare av den kristna tron, kulturbärande av Sveriges kulturarv, och som samlande kraft för hela Sverige. Tyvärr hotas uppgiften som kristen folkkyrka idag av krafter som vill att kyrkan ska vara en politisk aktör, som tar ställning för invandring, islamisering och andra politiska frågor, ofta med slagsida åt vänster. Ju mer politisk kyrkan blir, desto mer splittrar den folket, och det i sin tur har lett till att kyrkan befinner sig i kris idag med massutträden varje år. De senaste 20 åren har över en miljon svenskar lämnat kyrkan. Den trenden måste vändas.

- **Hur vill er nomineringsgrupp möta de utmaningarna?**

Vi vill att kyrkan hittar tillbaka till sina rötter och blir en samlande kraft för svenskarna, en kristen folkkyrka där människor av olika uppfattningar känner sig välkomna. Detta kan uppnås genom att kyrkan avvecklar sitt politiska engagemang och istället fokuserar på sina grunduppgifter. Så länge kyrkan uppfattas vara en förlängd arm till Socialdemokraterna och Centerpartiet, som dominerar kyrkopolitiken, kommer de medlemmar som utträtt aldrig att återkomma.

- **Vilka är de tre viktigaste frågorna för er under kommande mandatperiod?**

- Att kyrkan värnar kristendomen och motverkar islamiseringen av Sverige. Kyrkan ska vara trogen sina bekännelse skrifter och förmedla den kristna tron. Skolavslutningar ska ske i kyrkan med präst, kristna psalmer och nationalsången. Fädernas kyrka ska återföras till psalmboken. Kyrkan bör verka för att fler konfirmeras än vad som är fallet idag.

- Svenska kyrkan ska skydda det ovärderliga kulturarv som finns i och kring våra kyrkor. Prioritera underhåll och renovering av kyrkor och kyrkogårdar. Förstärk brandskyddet i våra kyrkor och stoppa alla rivningar av kyrkor med högt historiskt och arkitektoniskt värde.

- Medlemsavgiften måste sänkas för att fler ska återinträda i

kyrkan. Idag är den i genomsnitt en procent av årsinkomsten vilket är mycket pengar, särskilt för barnfamiljer och andra grupper med små marginaler. Många som har lämnat kyrkan anger just kostnaden som det stora skälet. Vi vill skära ned i byråkrati, politisk aktivism, bistånd och andra kostnader vilket skulle möjliggöra en sänkning av avgiften.

- **Vem kommer att märka skillnaden om ni får mer inflytande i stiftsfullmäktige?**

Stiftets medlemmar kommer att märka att kyrkan återigen fokuserar på sin huvuduppgift: att samla folket och att förkunna det kristna budskapet. Kyrkan kommer inte längre uppfattas vara en politisk aktör med slagsida åt vänster.

Vill du bli medlem i Svenska kyrkan?

När du nu har bläddrat och läst denna tidning tycker du kanske att Svenska kyrkan gör mycket intressant, att verksamheten stämmer överens med din tro och ideal? Ja, då kan du som inte är medlem bli det.

Alla som döps blir medlemmar i svenska kyrkan. Men det går också

bra att ansöka om medlemskap hos den församling där du bor. Det gäller både om du vill bli medlem för första gången eller om du tidigare har varit medlem och vill bli det igen.

Här nedan hittar du länk till ansökningsblankett som du kan ladda ner

eller så besöker du församlingens pastorat för att höra mer om Svenska kyrkan och då passa på att göra en ansökan.

Svårarare är det inte att bli en del i något stort.

www.svenskakyrkan.se/medlem/bli-medlem

Som medlem i Svenska kyrkan avgör du så klart själv vad och hur mycket du vill delta i kyrkans olika aktiviteter. Pilgrimsvandring, gudstjänster eller som frivillig arbetare. Det finns många möjligheter. Foto: Lars Bäckman.

Välkommen

Biskop Thomas Petersson
Visby stift

Kyrkoavgiften gör gott för många

Största delen av din kyrkoavgift går till arbetet i din lokala församling.

Genom att betala kyrkoavgiften är du bland annat med och stödjer

- kyrkans öppna förskola där små barn och deras föräldrar kan mötas
- gemenskapsträffar för äldre
- arbete för människor i utsatta situationer
- ett rikt musikliv med körer och musiker
- underhållet av våra

kyrkobyggnader.

Du stödjer även en kyrka som

- vill förmedla hopp till den som drabbas av sorg och smärta
- vill vara med och uttrycka den glädje man känner över att ha fått barn eller funnit en partner
- tillsammans med andra goda krafter vill vara med och bygga ett så bra och tryggt samhälle som möjligt.

Din kyrkoavgift styrs av inkomst och var du bor

Hur mycket du betalar i kyrkoavgift beror dels på din inkomst och dels på vilken församling du tillhör. Riksgenomsnittet för kyrkoavgiften 2021 är 1,03 kronor per intjänad hundralapp. Den som är medlem i Svenska kyrkan den 1 november betalar kyrkoavgift hela det följande året.

Den totala intäkten från kyrkoavgiften 2021 uppgår till 14,6 miljarder kronor. Kyrkoavgiften motsvarar ungefär 60% av Svenska kyrkans totala verksamhetsintäkter.

En engagerad församling, med gudstjänster, andra aktiviteter, välskötta kyrkogårdar och öppna kyrkor som välkomnar besökare; det är en del av en levande landsbygd. Och det är medlemmarna som gör det möjligt.

Nedan: Robert Nyström, kantor i Klinte pastorat är en av alla de anställda och lekmän som varje söndag är med och arrangerar gudstjänster runt om i våra "100 kyrkor". Foto: Linda May Dahlström och Lars Bäckman.

Vanliga frågor om medlemskap

Vad innebär egentligen ett medlemskap i Svenska kyrkan? Här har vi samlat några av de vanligaste frågorna.

Måste man tro på Gud för att vara medlem i Svenska kyrkan?

Nej. Kyrkan är ett utrymme där du kan utforska Gud, bara vara, lära dig mer och, givetvis, delta i det vardagliga livet och gudstjänster tillsammans med andra troende och tvivlare, människor av alla sorter.

Blir man automatiskt medlem i Svenska kyrkan när man föds?

Genom dopet blir man medlem i Svenska kyrkan och den världsvida kristna kyrkan. Tidigare skedde detta med automatik, alltså inte genom dopet. Tillhörde mamma och/eller pappa Svenska kyrkan så gjorde det nyfödda barnet det också. Så är det inte längre. Däremot kommer ett barn att för framtiden vara medlem i Svenska kyrkan och en lokal församling om denne döps. Om man av olika skäl vill vänta med dopet så kan man ändå låta meddela församlingen att barnet ska vara medlem i väntan på dop i Svenska kyrkan.

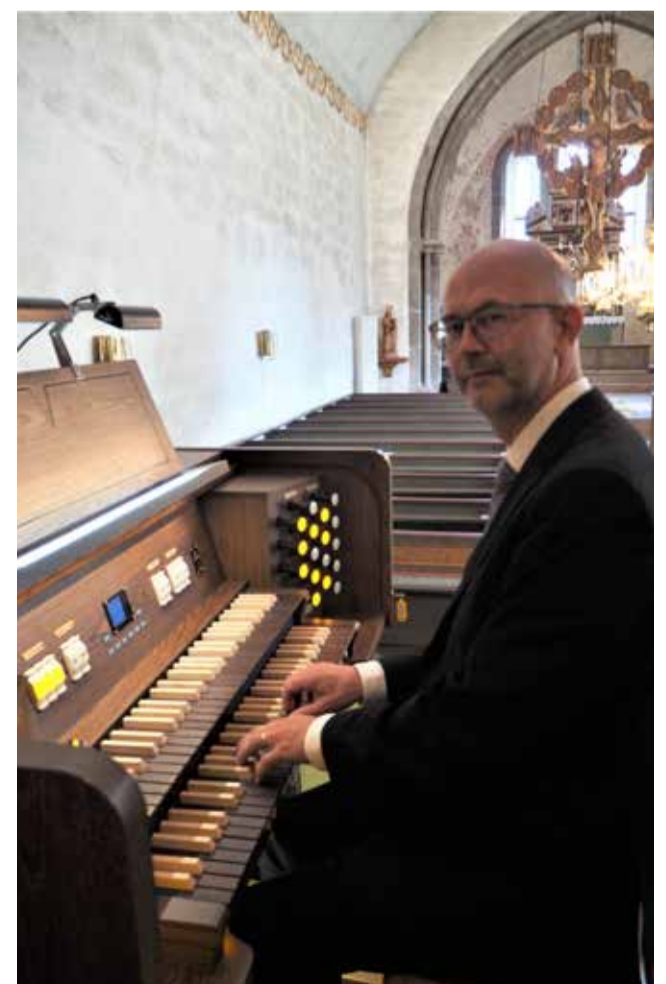
Vad är kyrkoavgift?

Som medlem i Svenska kyrkan betalar man kyrkoavgift, vilket även inkluderar begravningsavgiften. Alla betalar begravningsavgift, även om man inte är medlem i Svenska kyrkan. Dessa avgifter hanteras av Skatteverket och finns med i självdeklarationen. Det mesta av kyrkoavgiften går till den församling man bor i och är grunden till det arbete som drivs i församlingen. Allt ifrån att fira gudstjänst, ha diakonala mötesplatser, besök på äldreboenden, musikverksamhet, olika

barnverksamheter, konfirmation, ta hand om kyrkobyggnader mm.

Får jag endast vara aktiv i den församling/kyrka jag bor vid?

Du kan välja fritt bland Svenska kyrkans alla kyrkor i hela landet var du vill låta döpa dig, konfirmeras, vigas och begravas utan extra kostnad. Oavsett vilken församling du bor i så kan du alltid engagera dig i den församling du trivs bäst i.

De fem mest önskade psalmerna vid vigsel

Enligt bröllop.se

Psalm 85 – Som mannen och kvinnan.
Psalm 199 – Den blomstertid nu kommer.
Psalm 200 – I denna ljuva sommartid.
Psalm 201 – En vänlig grönskas rika dräkt.
psalm 201 – En vänlig grönskas rika dräkt.

Mission, Lutherhjälpen och nu Act -Svenska kyrkan 150 år av biståndsprojekt

Redan 1874 bildades Svenska kyrkans mission. Lutherhjälpen kom till efter andra världskriget när behoven var skriande i Europa. 2008 blev båda dessa verksamheter Svenska kyrkans internationella arbete, vilken 2019 bytte namn till Act Svenska kyrkan.

I slutet av 1800-talet växte många fristående missionssällskap fram i Europa. I Sverige bildades Svenska kyrkans mission 1874. De första åren handlade det om Sydafrika. Lite senare var målet för Svenska kyrkans missionärer Rhodesia, nuvarande Zimbabwe, vilket blev grunden till Zimbabwes evangelisk-lutherska kyrka. Redan från allra första början hade Svenska kyrkans mission en helhetssyn. Det talades då om "den trebenta grytan": kyrka, skola och sjukhus.

Sedan dess har missionen utvecklats till dagens samarbete mellan olika självständiga kyrkor med ett gemensamt uppdrag, att arbeta för människan, skapelsen och med försoning. Utan kontakter med andra kyrkor i världen skulle Svenska kyrkan vara mycket isolerad.

Insamlingsorganisationen Lutherhjälpen bildades 1947. Lutherhjälpen var en hjälporganisation inom Svenska kyrkan som bedrev utvecklingsarbete, utövade påverkan i internationella rättvisefrågor och utförde katastrofin-satser, fram för allt i det krigsdrabbade Europa. Med tiden spred sig Lutherska världsförbundets och Lutherhjälpens arbete, först till Hongkong och

Mellanöstern senare till resten av världen. Den första rikstäckande Lutherhjälps insamlingskampanjen hölls 1965.

Kyrkornas Världsråds fjärde generalför-samling ägde rum i Uppsala 1968. Kyrkorna är då radikala samhällskritiker genom sitt engagemang mot rasåtskillnad, för utvecklingssamarbete, mot Vietnamkrig och för jämställdhet. Kyrkans roll blir då att vara en stark röst för de mest utsatta i världen.

I juni 1968 bryter Biafrakriget ut i Nigeria. Det blir en humanitär kata-

strof där Lutherhjälpen får stor betydelse.

En rad beslut under åren ledde i april 2008 till att hela verksamheten samlades under benämningen Svenska kyrkans internationella arbete. I maj 2019 blev ändrades namnet till Act Svenska kyrkan. Med det nya namnet fick det internationella arbetet en tydligare avsändare. Namnet signalerar en kyrka som är redo att agera i världens viktiga ödesfrågor: människovärdet, skapelsens integritet och tilliten mellan människor i en tid av

Visby stift har sedan 2017 North Central Diocese i Tanzania som vänstift. En fotbollsmatch tillsammans med biskop Thomas Petersson lättar upp. Foto: Bimbi Ollberg.

växande polarisering.

Kopplingen finns också till ACT-alliansen (Action by Churches Together), som är världens största allians av kristna organisationer och kyrkor som arbetar tillsammans med utvecklingssamarbete, humanitärt arbete och påverkansarbete.

Svenska kyrkan under 1000 år

Efter Jesus död och uppståndelse spreds kristendomen över världen, först av Jesus apostlar, därefter av munkar, sjöfarare och handelsmän. Efter cirka tusen år blev Sverige ett kristet land, och efter ytterligare tusen år – vid millennieskiftet 1999/2000 – skildes Svenska kyrkan från Svenska staten. Här är den 1000 åriga historien..

2009

Svenska kyrkan beslutar att viga par av samma kön och därigenom tillåta samkönade äktenskap.

2000

Ändrade relationer mellan stat och kyrka träder i kraft den 1 januari efter grundlagsändring. Kyrkan skiljs från staten.

1997

Christina Odenberg vigs till biskop i Lunds stift som den första kvinnan, följd av Caroline Krook för Stockholm följande år.

1996

Svenska kyrkan inför nya regler om kyrkotillhörighet. Ingen föds längre in i kyrkan utan man blir medlem genom dopet.

1960

Tre kvinnor vigs till prästämbetet på palmsöndagen den 10 april. Ärkebiskop Gunnar Hultgren viger fru Margit Sahlin på Katarinastiftelsen, vilket får enormt genomslag i media.

1951

Religionsfrihetslagen införs och klargör att Svenska kyrkan är ett trossamfund och inte en del av statsapparaten. Varje svensk får rätt att utträda ur Svenska kyrkan utan att inträda i ett annat samfund, eller anta vilken religion han eller hon önskar.

1874

Svenska Kyrkans Missionsstyrelse instiftas på kunglig stadga som officiellt organ för yttre mission.

1860

Genomgripande författningsförändring genomförs. Kommunerna övertar successivt från kyrkan ansvaret för vård, skola, omsorg. Första gången benämningen Svenska kyrkan används i lagtext är beträffande främmande trosbekännarens ställning. Religionsfriheten utvidgas och landsförvisning som straff för den som lämnar den lutherska läran avskaffas.

1856

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen grundas på Riddarhuset som en väckelserörelse inom kyrkan.

1809

En ny regeringsform, som återigen sätter religionsenheten i centrum, antas 6 juni av ständerna.

1726

Konventikelplakatet, en kunglig förordning, införs. Det förbjuder och straffbelägger alla andliga sammankomster, som inte leds av församlingsprästen. Reaktionen blir uppkomsten av olika väckelserörelser.

1686

Den enväldige kungen, Karl XI, och riksdagen stiftar en kyrkolag, som gäller i 300 år. Den efterföljande kyrkoordningen leder till uniformitet. Alla kyrkliga sedvänjor blir exakt lika i hela riket, inklusive Finland, Estland, Lettland och Pommern. Stat och kyrka är sammanflätade, och nya stift bildas, som leds av superintendenter, inte biskopar.

1648

Westfaliska freden i oktober gör slut på ett europeiskt religionskrig. Freden betyder, att man inte mer skall kriga om trostolkningar.

1593

Uppsala möte beslutar 3 mars att kyrkan i Sverige skall vara evangelisk-luthersk enligt de Augsburska bekännelseskriterierna.

1527

Under riksdagen i Västerås ansluter sig Sverige officiellt till den evangelisk-lutherska protestantismen och blir en statskyrka helt underordnad staten.

1526

Nya Testamentet trycks på svenska.

Den första psalmboken ges ut och den svenska psalmskatten tar sin början.

1164

Den förste ärkebiskopen i Svea rike, Stefan, etableras i Uppsala intill nuvarande Gamla Uppsala högar. Många kyrkor byggdes då vid offerplatser för den fornnordiska religionen. De första kristna församlingarna – socknarna - växer gradvis i antal. Övergången från en nedärvd kult och en tro till den nya kristna tar ett par hundra år.

1143

Kloster etableras i Alvastra och Nydala. Senare också i Varnhem, och även för kvinnor i Gudhem och Vreta Kloster.

1000

Olov Skötkonung döps vid Husaby källa. Genom dopet av en kung hade den kristna tron fått fäste i det vi i dag kallar Sverige.

ACT4CLIMATE

Kyrkor och organisationer runt om i världen kraftsamlar inför klimattoppmötet i Glasgow, COP26 i november 2021. Act Svenska kyrkan och den globala ACT-alliansen höjer rösten för ambitiösa klimatåtaganden som tar klimatnödläget på allvar.

I en gemensam namninsamling lyfter vi fem krav till världens ledare:

Världens regeringar måste omedelbart vidta de åtgärder som krävs, i form av lagstiftning, regelverk, handlingsplaner och finansiering, för att begränsa den globala uppvärmningen till max 2 grader, helst 1,5 grad.

Världens regeringar måste implementera klimatlösningar som

prioriterar jämställt deltagande av människor och skydd av ekosystem före ekonomiska vinstintressen.

Världens regeringar behöver agera nu för att uppnå noll-utsläpp senast år 2050. Länder med höga utsläpp bör gå före och säkerställa att utsläppen minskar omedelbart. Detta innebär utfasning av fossila bränslen, investering i förnyelsebar energi för alla, samt bevarande och

återställande av naturliga ekosystem.

Världens regeringar bör verka för fossilneutrala naturbaserade klimatlösningar, särskilt lösningar som bidrar till stärkt motståndskraft hos samhällen, inklusive för ursprungsbefolkningar i klimatnödläge. Lösningarna bör bygga på insatser för ekosystemen som sker med lokalt jämställt inflytande.

Klimatfinansiering måste öka, avsevärt och omedelbart, till fattiga klimatsårbara samhällen och länder som lever i frontlinjen av klimatnödläget.

#ACT4CLIMATE – KLIMATRÄTTVISA NU! Skriv under och ta ställning för mer ambitiösa klimatåtaganden!

Se www.svenskakyrkan.se/act/act4climate

Svenska kyrkan erbjuder många tillfällen till

Ideellt arbete och volontärarbete

I Svenska kyrkan kan man vara medarbetare på många sätt. Som ideell, förtroendevald eller anställd. Tillsammans bär alla kyrkans gemensamma uppdrag i världen.

Många människor engagerar sig ideellt i Visby stifts församlingar och undersökningar visar att ännu fler vill få en uppgift.

Det finns många sätt att engagera sig. Man kan till exempel delta i en besöksgrupp, vara gudstjänstvärd, engage-

ra sig i ett språkcafé, bli ung konfirmandledare, sjunga i kören eller delta i det internationella arbetet. Det är bara fantasin som begränsar vilka ideella uppdrag som kan blomma i en församling.

Vad vill du bidra med? Engagera dig ideellt genom att kontakta din församling.

Ulricka Lindholm, ideellt arbetande på Birkagården

Jag vill fortsätta att arbeta socialt

- När jag delvis blev permitterad under pandemin och fick tid över så tog jag steget till att börja arbeta ideellt med socialt frivilligarbete, berättar Ulricka Lindholm, som är anställd på H&M i Visby.

Röda Korset och att handla till äldre människor blev det första uppdraget hon fick, men när det tog slut så visste hon sedan länge att det var ett mer socialt arbete som hon ville ha.

- Jag har tid och kraft att vara medmänniska och har länge önskat göra någon social insats. Så när uppdragen på Röda korset blev allt färre, såg jag en annons att Birkagården sökte frivilligarbetare, berättar Ulricka.

Hon ringde till Tommy Nygård som är föreståndare och någon dag senare träffades de och Ulricka fick veta mer om

vad det innebär att arbeta där.

Birkagården är ett natt-härbärge som Domkyrkoförsamlingen i Visby driver tillsammans med Röda korset, Hela människan och Region Gotland. Här kan den som är hemlös erbjudas en sängplats, mat, en stunds gemenskap och samtal. Under pandemin har man endast 14 sängplatser i vanliga fall betydligt fler.

Ulrika började arbeta i februari 2021 och har ett kvällspass i veckan.

- Jag måste säga att arbeta på Birkagården är betydligt lättare än jag hade trott. I första hand gäller det att vara medmänniska, att se och kunna lyssna. Att inte heller övertänka, säger Ulricka och menar att du ska inte känna att du ska ha svar på allting, utan behandla alla gäster som vuxna

medmänniskor, som själva, med rätt stöd, är kapabla att göra något åt sin situation. Bara att ha någon som vill lyssna och har tid, värdesätts högt.

Familjen och vänner stödjer Ulrika och tycker att det hon gör är bra. Många är nyfikna och intresserade, men tror att det ska vara betydligt mer komplicerat att som frivillig göra en social insats.

- Självklart har många det jättejobbigt, annars skulle de inte komma till Birkagården, men med rätt inställning, så är man ett viktigt stöd, förklarar Ulricka och berättar att på kvällspassen är det

alltid minst en personal som arbetar och som kan handleda, ge feedback och svara på de frågor och funderingar som hon har.

”...med rätt inställning, så är man ett viktigt stöd”

- Jag får väl erkänna att efter nästan trettio år i modebranschen så känns det lite ytligt, i jämförelse med att hjälpa människor i utsatta situationer. Här gör jag en insats och betyder något för medmänniskor som har det svårt, det ger så oerhört mycket mer. Egentligen skulle jag vilja utbilda mig eller på något annat sätt fortsätta att arbeta socialt, så avgörande har detta varit för mig, konstaterar Ulricka Lindholm.

Ulricka arbetar ideellt på Birkagården. Foto: Privat.

Kyrkoval
6-19 SEP 2021

De fem
mest önskade psalmerna vid dop

Enligt Svenska kyrkan 2020

Psalm 21 – Måne och sol.
Psalm 248 – Tryggare kan ingen vara.
Psalm 258 – O liv som blev tänt.
Psalm 381 – Gud har en famn.
Psalm 383 – Med vår glädje över livets under

Biskopar i

1885 - 1920 Henning Gezelius von Schéele

1920 - 1936 Viktor Rundgren

1936 - 1947 Torsten Ysander

1948 - 1950 Gunnar Hultgren

1951 - 1961 Algot Anderberg

1962 - 1980 Olof Herrlin

1980 - 1991 Tore Furberg

1991 - 2003 Biörn Fjärstedt

2003 - 2011 Lennart Koskinen

2011 - 2018 Sven-Bernhard Fast

2018 - Thomas Petersson

I Visby stift fanns det i augusti 2018 något så ovanligt som fyra biskopar emeritus och en nyligen vigd biskop. Biskopslängden spänner från Tore Furberg som vigdes 1980 till biskop i Visby stift fram till Thomas Petersson som vigdes den 3 juni i år.

Övre raden från vänster: Lennart Koskinen, Thomas Petersson, Sven-Bernhard Fast. Nedre raden från vänster: Biörn Fjärstedt och Tore Furberg. Tore Furberg avled 8 september 2019.

Foto: Magnus Aronsson.

Du kan rösta på flera sätt i kyrkovalet: i vallokalen, med bud, med brev eller förtidsröstning i lokal.

Här ser du var du kan rösta i förtid

På röstkortet som du får hem i brevlådan står det var du kan rösta på valdagen den 19 september. Oavsett var du bor i Sverige kan du rösta i vilken som helst av nedanstående lokaler. Ta gärna med dig ditt röstkort!

Visby domkyrkoförsamling

Visby församlingsexpedition, Norra kyrkogatan 4

6/9 10.00-15.00
7/10.00-15.00
8/9 10.00-15.00
9/9 10.00-15.00 och 17:00-20:00
10/9 10.00-15.00
11/9 11:00-14:00
14/9 10.00-15.00
15/9 10.00-15.00
16/9 10.00-15.00 och 17:00-20:00
17/9 10.00-15.00
18/9 11.00-14.00
19/9 12.00-20.00

Norra Gotlands pastorat

Forsagården – Kyrkvägen 2, Lärbro

6/9 10:00-12:00
7/9 10:00-12:00
8/9 17:00-20:00
9/9 10:00-12:00
10/9 10:00-12:00
11/9 10:00-12:00
13/9 10:00-12:00
14/9 10:00-12:00
15/9 17:00-20:00
16/9 10:00-12:00
17/9 10:00-12:00
18/9 10:00-12:00
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Fårö församlingshem – Fårö Svens 1075

19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Gothem församlingshem - Gothem, Prästgården 929

9/9 17:00-19:00,
16/9 17:00-19:00,
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Kramproboden – Fole Lilla Sojdeby 500

11/9 14:00-16:00
18/9 14:00-16:00

Lummelunda församlingshem - Lummelunda kyrka

9/9 16:00-18:00
16/9 16:00-18:00
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Slite församlingshem - Solåkersvägen 21, Slite

7/9 15:00-19:00
14/9 15:00-19:00
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Träffpunkten Oasen- Kronhagsvägen 31, Fårösund

6/9 15:00-17:00
13/9 15:00-17:00
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Väske församlingshus – Väske Prästgården 427

8/9 16:00-18:00
15/9 16:00-18:00
19/9 09:00-13:00, 18:00-20:00

Eskelhems pastorat

Eskelhems prästgård

8/9 09:00-11:00
10/9 09:00-11:00
15/9 09:00-11:00
16/9 17:00-20:00
17/9 09:00-11:00,
19/9 13:00-15:00, 18:00-20:00

Stenkumla församling

Vibble gård Församlingsexpeditionen Drejaregatan 1

7/9 09:00-11:00, 13:00-15:00
9/9 09:30-11:30
11/9 10:00-12:00
13/9 17:00-20:00
14/9 09:00-11:00, 13:00-15:00
16/9 09:30-11:30
19/9 12:00-20:00

Romaklosters pastorat

Romaklosters pastorsexpedition, Visbyvägen 33B, Romakloster

7/9 09:00-11:00, 17:00-20:00
8/9 09:00-11:00
9/9 09:00-11:00
10/9 09:00-11:00
14/9 09:00-11:00, 17:00-20:00
15/9 09:00-11:00
16/9 09:00-11:00
17/9 09:00-11:00
19/9 14:00-20:00

Klinte pastorat

Klinte församlingshem, Klinte Kyrkskolan 703

6/9 10:00-12:00,
7/9 10:00-12:00, 17:00-20:00,
8/9 10:00-12:00
9/9 10:00-12:00
10/9 10:00-12:00
11/9 10:00-12:00
13/9 10:00-12:00
14/9 10:00-12:00
15/9 10:00-12:00, 17:00-20:00
16/9 10:00-12:00
17/9 10:00-12:00
18/9 10:00-12:00
19/9 14:00-20:00

Fardhems pastorat

Fardhems pastorsexpedition, Fardhems prästgård

8/9 10:00-12:00, 17:00-20:00
15/9 10:00-12:00
19/9 09:00-11:00, 16:00-20:00

Garde församling

Garde pastorsexpedition, Garde prästgård 410

9/9 18:00-20:00
10/9 18:00-20:00
11/9 13:00-15:00
14/9 18:00-20:00
16/9 18:00-20:00
19/9 12:00-16:00, 18:00-20:00

Burs pastorat

Burs pastorsexpedition, Burs prästgård

7/9 17:00-20:00,
14/9 17:00-20:00
Burs bygdegård,
19/9 14:00-20:00

Sudrets pastorat

Hemse församlingshem pastorsexpeditionen, Storgatan 22, Hemse

9/9 17:00-20:00,
13/9 14:00-16:00
19/9 12:00-16:00, 18:00-20:00

Havdhems församlingshem, Prästgårdsvägen 47, Havdhem

6/9 10:00-12:00
7/9 10:00-12:00
8/9 10:00-12:00
9/9 10:00-12:00, 13:00-15:00
10/9 10:00-12:00
13/9 10:00-12:00
14/9 10:00-12:00, 17:00-20:00
15/9 10:00-12:00
16/9 10:00-12:00
17/9 10:00-12:00

Öja församlingshem, Öja Prästgården 136, Burgsvik

6/9 14:00-16:00
11/9 10:00-12:00
15/9 17:00-20:00

På alla dessa platser kan du förtidsrösta oavsett var du bor i Sverige - bra va!

Kyrkoval
6-19 SEP 2021

Intressanta, spännande kyrkor - öppna för alla!

Gotlands 93 medeltida kyrkor är en stor kulturskatt. På sommarhalvåret är alla kyrkor öppna under dagtid. Många är även öppna året runt. Det är fascinerande att gå in i ett medeltida rum som är så orört sedan det uppfördes för 800 år sedan. I de flesta kyrkor finns någon form av information om kyrkans byggnadshistoria och interiör.

Visby stift har gjort en enkel liten bok om 37 av Gotlands 93 medeltida kyrkor. Här samlas information med "highlights" och uppgifter att lösa - kul för barn som vuxna. Boken kostar 50 kronor och finns att köpa i bokhandeln, i Domkyrkan och i de kyrkor som ingår i boken.

I Stenkyrka kyrka på norra Gotland kan du möta "Kyrkråttan" som kan roa barn under någon timma. I Dalhems kyrka är det spännande att gå på bildupptäktspärd. I flera av Romaklosterns pastorats kyrkor finns det också uppgifter att lösa för den unge vetgirige. Det här är bara några av de tips som kan göra ett besök i en kyrka lite extra spännande. Men, kom ihåg, i första hand är våra kyrkor en plats för andakt, enskilt eller tillsammans med andra. Det är du också välkommen på.

Kyrkoval 2021 Använd din röst!

Vad innebär egentligen kyrkovalet? Hur det går till? Vad har kyrkovalet med demokrati att göra? Och varför är det viktigt att rösta?

Välkommen till ett folkbildande samtal för alla som funderar på om eller varför en ska rösta i kyrkovalet den 19/9. Kanske är du förstagångsväljare eller bara intresserad av att veta mer om vad du egentligen röstar om och på och vad det i så fall kan leda till. I webinariet får du kunskap om kyrkovalet, samt inspiration att använda din röst i detta val. Du kommer också ges möjlighet att ställa frågor till de medverkande.

Medverkande:

Jiang Millington, kommunikatör vid Valkansliet och talesperson för kyrkovalet, Svenska kyrkan

Nyvalda **förbundsordförande** för Svenska kyrkans unga (väljs i augusti).

Samtalsledare: **Anna Wikman**, folkbildare och engagerad i Kristna Fredsrörelsen.

Datum

Tisdag 7 september 2021 kl 18.00 - 19.00

Anmäl dig här: www.sensus.se/anmal/436978

Webinar

Digitalt via Zoom- länk kommer när du har anmält dig. Webinariet spelas också in och kan ses i efterhand.

Sensus vill bidra till det demokratiska samtalet i kyrka och samhälle. Som folkbildare vill vi möjliggöra för fler att lära sig om kyrkovalet och vad det innebär att rösta. Sensus vill underlätta för förstagångsväljarna att göra sina röster hörda genom att lyfta ungas tankar och frågor kring kyrkovalet.

Varmt välkommen!

sensus

RÄTT SVAR
Svenska kyrkan
quiz

- 1 b
- 2 a
- 3 c
- 4 a
- 5 a
- 6 b
- 7 c
- 8 b
- 9 c
- 10 b

RÄTT SVAR
Känner du igen kyrkan?
Från ovan:

- Othem
- Ganns ödekyrka
- Akebäck
- Sproge
- Hablingbo
- Norrlanda
- Endre
- Martebo
- Lojsta

Kyrkoval
6-19 SEP 2021